

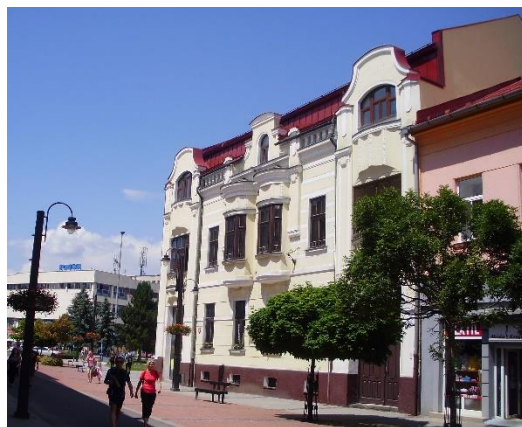


ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ



LIPTOVSKÁ
KNIŽNICA
GAŠPARA
FEJÉRPATAKY
BELOPOTOCKÉHO

SPRÁVA
O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ
LIPTOVSKÉJ KNIŽNICE
GAŠPARA FEJÉRPATAKY-BELOPOTOCKÉHO
V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI
V ROKU 2024



Tel: +421(0)44/5526216,
Fax: +421(0)44/5523084,

E-mail: knizgfbml@vuczilina.sk,
riaditel@kniznicagfb.sk
Web: www.kniznicagfb.sk

IČO: 36145220, DIČ: 2021423338

Správa o činnosti a hospodárení Liptovskej knižnice Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši v roku 2024

OBSAH

<i>Číslo kapitoly</i>	<i>Názov kapitoly</i>	<i>Strana</i>
I.	Všeobecná časť	4
1.	Úlohy a miesto knižnice v národnom systéme kultúrnych organizácií	4
1.1.	Poslanie knižnice a jej funkcie	4
1.2.	Plnenie prioritných úloh v roku 2022	5
1.3.	Potenciálne používateľské zázemie	6
2.	Vzájomná koordinácia a kooperácia	7
3.	Riadiaca a kontrolná činnosť	7
3.1.	Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti	7
3.2.	Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov	8
4.	Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská knižnice	8
5.	Otváracie hodiny pre verejnosť a výška registračného poplatku	8
5.1.	Otváracie hodiny centrálného objektu	8
5.2.	Otváracie hodiny pobočky a dislokovaného pracoviska	8
5.3.	Týždenný výpožičný čas	8
5.4.	Výška registračného poplatku	8
5.5.	Poskytované zľavy	9
5.6.	Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2022	9
6.	Projektová činnosť knižnice, granty, nadácie	9
7.	Public relations	10
7.1.	Odborná publikačná činnosť pracovníkov knižnice	10
7.2.	Publikačná činnosť o knižnici a jej činnosti	11
7.3.	Odborná edičná činnosť	12
7.4.	Web stránka knižnice	13
7.5.	Sociálne siete	13
7.6.	Ďalšie aktivity knižnice v online prostredí	13
7.7.	Iné marketingové aktivity	14
8.	Ocenenia knižnice a jej pracovníkov	14
9.	Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe Liptovskej knižnice GFB, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie	14
9.1.	Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe knižnice	14
9.2.	Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľnosti	14
9.3.	Prevádzkové priestory využívané na vlastnú činnosť	15
9.4.	Prevádzkové priestory prenajaté od iných subjektov	15
9.5.	Spravované priestory prenajaté iným subjektom	15
9.6.	Rekonštrukcie	15
9.7.	Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií	15
9.8.	Vozový park	15
9.9.	Poistenie majetku	15
9.10.	Plnenie úloh na úseku BOZP a PO	15
10.	Ročné dane z nehnuteľnosti	16

11.	Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika,	16
12.	Personálna oblasť, personálne vybavenie	16
12.1.	Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, veková štruktúra, priemerná mzda	16
12.2.	Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, ...	18
13.	Práca s dobrovoľníkmi	18
13.1.	Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činnosti	18
13.2.	Občianske združenia pracujúce pri organizácii	18
14.	Hospodárenie knižnice	19
14.1.	Rozpočet – bežný a kapitálový transfer	19
14.2.	Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia	19
14.3.	Náklady, výnosy, sebestačnosť	21
14.4.	Príjmy, výnosy	21
14.5.	Náklady na hlavnú činnosť	21
14.6.	Mzdové náklady	22
14.7.	Tvorba odpisov a finančné krytie	22
14.8.	Faktúry, záväzky voči odberateľom, dodávateľom, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky	22
14.9.	Kapitálové transfery	23
14.10.	Objem finančných prostriedkov získaných z DS MK SR, FpU a z iných zdrojov	23
14.11.	Vykonávaná podnikateľská činnosť	23
II.	Odborná činnosť knižnice	24
1.	Základné činnosti knižnice	24
1.1.	Knižničné fondy	24
1.2.	Používatelia, návštevníci	28
1.3.	Výpožičné služby	32
1.4.	Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia	36
2.	Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť	49
3.	Metodická a poradenská činnosť	55
3.1.	Metodické návštevy a okresné metodické pôsobenie	55
3.2.	Vnútroknižničná metodika	55
3.3.	Okresná metodická pôsobnosť	55
3.4.	Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti	56
4.	Knižnica s spolková činnosť	57
5.	Záver	58
	Prílohy	59
1	Návštevnosť, výkony a náklady	60
2	Projekty	60, 61
3	Pasportizácia nehnuteľného majetku	61
4	Prevádzkové priestory prenajaté od iných subjektov	62
5	Spravované priestory prenajaté iným subjektov	62
6	Zoznam motorových vozidiel	62
7	Daň z nehnuteľnosti	63
8	Zamestnanci	63
9	Náklady, výnosy, sebestačnosť	64



SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ LIPTOVSKÉJ KNIŽNICE GAŠPARA FEJÉRPATAKY – BELOPOTOCKÉHO V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI ZA ROK 2024

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto knižnice v národnom systéme kultúrnych organizácií

1.1. Poslanie knižnice a jej funkcie

Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši (ďalej len Liptovská knižnica GFB) je regionálna kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, ktorej hlavným poslaním je budovať a uchovávať univerzálny knižničný fond bez ohľadu na nosič informácií, poskytovať používateľom knižnično-informačné služby a zabezpečovať všeobecný a neobmedzený prístup občanov k informáciám. Plnú funkciu verejnej mestskej knižnice pre mesto Liptovský Mikuláš a regionálnej knižnice pre územie okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok (región Liptov). Naplňa ciele stanovené v rámci národného knižničného systému a plní úlohy, ktoré vyplývajú zo strategických dokumentov a zákonov.

Liptovská knižnica GFB patrí do siete verejných regionálnych knižníc, ktorých zriaďovateľom je Žilinský samosprávny kraj.

1.2. Plnenie prioritných úloh v roku 2024

Liptovská knižnica GFB v roku 2024 svojou činnosťou zastávala pevné miesto v spoločnosti i komunite regiónu v oblasti kultúry, vzdelávania a poskytovania informácií v zmysle svojej Zriaďovacej listiny, Plánu činnosti na rok 2024, ako aj z ďalších strategických dokumentov Žilinského samosprávneho kraja ako svojho zriaďovateľa a dokumentov týkajúcich sa oblasti knižníc, knihovníctva a kultúry. V rámci svojich možností reagovala na nové informačné potreby verejnosti a svojho konkrétneho používateľského zázemia najmä šírkou a kvalitou poskytovaných knižnično-informačných služieb ako finálneho produktu.

Mesto Liptovský Mikuláš vyhlásilo rok 2024 za Rok remesiel. Liptovská knižnica GFB sa doň zapojila svojimi aktivitami (bibliografický leták, Je nás počuť, Zmaturuj v knižnici, Monitoring v knižnici).

V priebehu roku sme pracovali na príprave aktivít súvisiacich s Rokom Liptovskej Mary (2025) a na výskume Dejiny verejných knižníc Liptova k pripravovanej publikácii.

Formovanie informačných potrieb, podpora informačnej gramotnosti, riadenie a rozvoj ľudských zdrojov:

Aj v roku 2024 venovala Liptovská knižnica GFB veľkú pozornosť formovaniu informačných potrieb v interakcii s potrebami verejnosti a to najmä podpore informačnej gramotnosti organizáciou tradičných aktivít: Kniha Liptova 2023, Krídla Ivana Laučíka – literárna súťaž začínajúcich autorov, Týždeň slovenských knižníc, Svetový deň poézie, besedy so spisovateľmi, autorské čítania a prezentácie osobností slovenskej literatúry prostredníctvom projektu Stretne v knižnici, ale aj každodennými aktivitami pre všetky vekové a sociálne kategórie používateľov s prioritným zameraním na deti a seniorov. Knižnica v regióne funguje ako prirodzené komunitné stredisko pre profesionálnych aj amatérskych literárnych tvorcov, k čomu významne prispieva aj činnosť Literárneho klubu, Anglického knižného klubu a Ukrajinsko-slovenského knižného klubu. Niektoré z aktivít sme preniesli do online priestoru, kde sme zaznamenali pomerne slušný záujem verejnosti.

Negatívnym zásahom aj do budúcnosti sa javí obmedzenie činnosti pobočky knižnice na ZŠ Janka Kráľa na Podbrezinách len na 1 deň v týždni a výlučne na požičiavanie kníh.

Dôraz sme kládli na propagáciu knižnice, či už na vlastnej webovej stránke, FB-profile, Centrálnom katalógu podujatí mesta Liptovský Mikuláš, mestských a regionálnych FB-profiloch, ale aj na stránkach regionálnych periodík, web-stránke ŽSK a záujem o dianie v knižnici mali aj rozhlas, najmä Rádio Regina Stred a TV Liptov. Čitateľov a návštevníkov knižnice sme o pripravovaných podujatiach a novinkách informovali priamo v priestoroch knižnice a tiež prostredníctvom e-mailov.

Kvalitné knižnično-informačné služby môžu poskytovať len odborne zdatní pracovníci knižnice a na ich vzdelávanie kládla knižnica veľký dôraz. Vzdelávali sme sa v oblasti katalogizácie, bibliografie, služieb, verejného obstarávania, ekonomiky a personalistiky, grantov, ochrany osobných údajov aj vedenia organizácie a novelizácii zákonov.

Pri knižnici pracuje aj Základná odborová organizácia s ktorou má knižnica uzatvorenú Kolektívnu zmluvu.

V roku 2024 ohlásila odchod do dôchodku dlhoročná metodička p. Kvetoslava Droppová. Keďže ide o špecifickú prácu nielen dovnútra knižnice ale aj navonok s obecnými knižnicami a obecnými samosprávami, spracovávanie štatistík, benchmarkingu a pod., výberu jej nástupkyne sme venovali veľkú pozornosť. Po sérii osobných pohovorov sme prijali p. Annu Masarovičovú, ktorá predtým niekoľko rokov pracovala v Mestskej knižnici v Liptovskom Hrádku.

Rok 2024 bol poznamenaný aj pomerne častými a dlhodobjšími práceneschopnosťami.

Budovanie, trvalé uchovanie, rozvoj a ochrana knižnično-informačných fondov:

Liptovská knižnica GFB je povinná budovať, získavať, evidovať, odborne spracovávať, organizovať a ochraňovať univerzálny knižničný fond v súčinnosti s požiadavkami čitateľského zázemia, ale dôraz kladie na regionálny knižničný fond, na budovanie regionálnych bibliografických i faktografických databáz.

Základom je priebežný a premyslený nákup, resp. iné získavanie, kníh, periodík a iných typov dokumentov. To sa dialo s príspevím vlastných zdrojov knižnice a dotácie Fondu na podporu umenia v projekte Knihy pre život. Dobrú spoluprácu máme s kultúrnymi a vzdelávacími inštitúciami na území mesta a regiónu aj obecnými úradmi, vďaka čomu knižnica získava mnoho cenných dokumentov regionálneho charakteru. Prínosom pre akvizičnú politiku knižnice je aj súťaž Kniha Liptova.

Od Mesta Liptovský Mikuláš sme dostali dotáciu na nákup nových kníh vo výške 2000 €.

Knižničný fond je okrem dokumentov na úseku regionálnych dokumentov a príručných knižníc vo voľnom výbere.

Dokumenty knižničného fondu sú spracovávané v systéme Clavius, ktorý je každoročne updatovaný.

Dôležitá je aj ochrana knižničného fondu. Všetky priestory knižnice sú chránené EZS s napojením na PCO Polície SR a kamerovým systémom.

Optimalizácia a rozvoj knižnično-informačných služieb:

Liptovská knižnica GFB poskytuje knižnično-informačné služby v účelovej budove knižnice na Štúrovej ul. č. 56 (majetok ŽSK, správca LK GFB), kde sa nachádza úsek beletrie pre dospelých, úsek literatúry pre deti, multimediálny úsek (čítareň + verejný internet), riaditeľstvo, ekonomika, metodika, spracovanie knižničných fondov, knižnično-informačný servis, sklady, depozity a knihárska dielňa. V NKP Čierny orol na ul. 1. mája v Liptovskom Mikuláši (majetok ŽSK, správca Liptovské múzeum v Ružomberku) má knižnica priestory vo výpožičke a nachádza sa tam úsek náučnej literatúry, úsek regionálnych dokumentov so študovňou a úsek dokumentov pre nevidiacich a slabozrakých. Na Základnej škole Janka Kráľa na najväčšom sídlisku Liptovského Mikuláša Podbrezinách má knižnica pobočku pre deti, ktorú užívame bezplatne. Priestory a energie dodáva ZŠ, knižnica dodáva pracovníka (dobrovoľníka) a knižničný fond.

V roku 2024 sme úspešne pokračovali vo využívaní digitálneho čitateľského preukazu a výpožičiek detských kníh prostredníctvom Kubo Clubu. Vyradené a neupotrebitelné knihy sme odkladali do knižných búdok v knižničnom parčíku a tiež do malej cestovateľskej knižnice na železničnej a autobusovej stanici v Liptovskom Mikuláši. Detské knihy sme posunuli na detské oddelenie Liptovskej nemocnice I. Stodolou v Liptovskom Mikuláši.

Zhodnotenie kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov činnosti Liptovskej knižnice GFB je podrobne rozpracované v časti Odborná činnosť knižnice.

1.3. Potenciálne používateľské zázemie

K 31.12.2024 žilo v regióne Liptov 127 587 obyvateľov.

V okrese Liptovský Mikuláš žije 71242 obyvateľov, počet školopovinných detí je 6 324.

V meste Liptovský Mikuláš žije 29 897 obyvateľov, z toho školopovinných detí 3 349.

V okrese Ružomberok žije 56 344 obyvateľov, školopovinných detí je 4 946.

V meste Ružomberok žije 26 433 obyvateľov a z toho je školopovinných detí 2 289.

Mesto Liptovský Mikuláš, sídlo Liptovskej knižnice GFB, je hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom regiónu. Má bohaté historické a kultúrne tradície.

V regióne nájdeme aj napriek stále nepriaznivému demografickému vývoju pomerne veľký kultúrno-vzdelávací potenciál. V Liptovskom Mikuláši je len 1 vysoká škola – Akadémia ozbrojených síl generála M. R. Štefánika, 8 stredných škôl a 9 základných škôl. V Liptovskom Hrádku sú 4 stredné školy a 2 základné školy, v Ružomberku 1 vysoká škola – Katolícka univerzita a 8 stredných škôl.

Ďalším potenciálnym zdrojom je cestovný ruch so svojimi požiadavkami najmä na informačné a doplnkové služby knižnice.

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia

Liptovská knižnica GFB spolupracuje v rámci regiónu s týmito kultúrnymi a vzdelávacími organizáciami:

Liptovské kultúrne stredisko Liptovský Mikuláš, Liptovská galéria P. M. Bohúňa Liptovský Mikuláš, Liptovské múzeum Ružomberok, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš, Múzeum Janka Kráľa Liptovský Mikuláš, Mestská knižnica Ružomberok, Mestská knižnica Liptovský Hrádok, Mesto Liptovský Mikuláš, obecné knižnice Liptova, základné, stredné a vysoké školy regiónu, Spolok Martina Rázusa, Spolok Pavla Straussa, OZ Diera do sveta, OZ Hory doly. Po odbornej línii spolupracujeme aj s verejnými regionálnymi knižnicami Žilinského regiónu, Slovenskou národnou knižnicou v Martine, Slovenskou knižnicou pre nevidiacich v Levoči, Spolkom slovenských knihovníkov a knižníc a Asociáciou slovenských knižníc. V minulom roku sme pokračovali v spolupráci s Regionálnou rozvojovou agentúrou ŽSK a s Centrom vedecko-technických informácií Bratislava v oblasti digitalizácie regionálnych dokumentov a vybavenia SmartLabov v projekte Knižnice pre Slovensko.

3. Riadiaca a kontrolná činnosť

3.1. Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti

V roku 2024 sa uskutočnili kontroly dochádzky – priebežne riaditeľkou knižnice a vedúcimi organizačných zložiek – závažné nedostatky zistené neboli.

Priebežne na mesačnej báze boli kontrolované výkony a plnenie úloh na jednotlivých pracoviskách knižnice a tiež úlohy s osobnou zodpovednosťou vedúcimi oddelení a riaditeľkou knižnice.

Priebežne sa kontrolovala bezpečnosť pri práci, protipožiarna ochrana, stav rebríkov a regálov, kontrola centrálnej pokladne aj čiastkových pokladní na jednotlivých úsekoch knižnice, nedostatky zistené neboli.

Priebežne bola vykonávaná finančná kontrola.

V zákonom stanovených termínoch boli vykonané aj revízie hasiacich prístrojov, hydrantov, kamerového systému, EZS, výťahu.

3.2. Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov

V priebehu roka 2024 nebola v knižnici vykonaná žiadna kontrola z kompetencie kontrolných orgánov.

4. Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská knižnice

Príloha č. 1

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška registračného poplatku

5.1. Otváracie hodiny centrálného objektu

pondelok: 9:00 – 18:00
utorok – piatok: 9:00 – 18:00
sobota: 8:00 – 12:00

5.2. Otváracie hodiny pobočky a dislokovaného pracoviska

Úsek náučnej a regionálnej literatúry:

pondelok: 9:00 – 18:00
utorok – piatok: 9:00 – 18:00
sobota: 8:00 – 12:00

Pobočka knižnice na Základnej škole Janka Kráľa Liptovský Mikuláš – Podbreziny: streda:
8:00 – 16:00

5.3. Týždenný výpožičný čas

Týždenný výpožičný čas je 49 hodín.

5.4. Výška registračného poplatku

V Liptovskej knižnici GFB sa platí členský registračný poplatok jedenkrát ročne na obdobie 365 dní. Výška členského registračného poplatku je diferencovaná podľa veku používateľa nasledovne:

Deti do 6 rokov:	bezplatne
Deti a mládež do 15 rokov:	3,00 €
Študenti denného štúdia do 25 rokov:	5,00 €
Dospelí do 65 rokov:	8,00 €
Seniori od 66 do 75 rokov a ZŤP:	3,00 €
Seniori nad 75 rokov a ZŤP-S:	1,00 €
Darcovia krvi – zlatá Jánskeho plaketa	bezplatne
Vojnoví veteráni:	3,00 €
Neregistrovaní používatelia s právom jednodňového prezenčného vypožičiavania:	0,50 €
Rodinný preukaz – 1. člen rodiny:	8,00 €
2. člen rodiny:	1,00 €
dieťa 6 -15 rokov:	1,00 €

5.5. Poskytované zľavy

Ako vyplýva z hore uvedeného prehľadu, zľavy z členského registračného poplatku majú používatelia starší ako 75 rokov, používatelia, ktorí sú držiteľmi preukazu ŤZP a ZŤP-S, darcovia krvi – držitelia zlatej Jánskeho plakety a deti do 6 rokov veku. Žiakov prvých resp. druhých ročníkov základných škôl zapisujeme do knižnice počas tzv. slávnostných zápisov. Tento prvý zápis je bezplatný. Zľavy sú poskytované aj vojnovým veteránom po predložení príslušného preukazu.

5.6. Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2024

V roku 2024 k zmene otváracích hodín nedošlo.

K úpravám registračných poplatkov sme pristúpili od 1.5.2024.

6. Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie

Príloha č.2

7. Public relation

7.1. Odborná publikačná činnosť pracovníkov knižnice

Balážová Anna:

Knihou Liptova sa stali Isola Sacra a Slovníček z básničiek. In: MY : nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región. - Roč. 4, č. 66 (2024), s. 8.

Krídla Ivana Laučíka 2024. In: Spoločník do každého počasia. - Roč. XXIII, č. 13 (2024), s. 3.

Výsledky veľkej čitateľskej ankety Kniha Liptova 2023. In: Spoločník do každého počasia. - Roč. XXIII, č. 9 (2024), s. 21.

Kniha Liptova 2023. In: Spoločník do každého počasia. - Roč. XXIII, č. 3 (2024), s. 17.

Kniha Liptova. In: Ružomerský hlas. - Roč. XXXVII, č. 7 (2024), s. 3.

Kniha Liptova 2023. In: Liptovský Hrádok. - Roč. XXXIII, č. 2 (2024), s. 8.

Krídla Ivana Laučíka 2024. In: Spoločník do každého počasia. -Roč. XXIII, č. 13 (2024), s. 3.

Nominuj knihu spojenú s Liptovom. In: Ružomerský hlas. - Roč. XXVII, č.2 (2024), s. 3.

Jančuškova Petronela:

Deti si užívali čítanie so psíkmi Eliškou a Happy. In: Spoločník do každého počasia. - Roč. XXIII, č. 16 (2024), s. 44.

Kubányová Nadežda:

Kniha Liptova 2023. In: Mikuláš : mesačník pre obyvateľov mesta Litovský Mikuláš. – Roč. XXIX, č. 2 (2024), s. 19.

Krídla Ivana Laučíka. In: Mikuláš : informačný mesačník pre obyvateľov mesta Liptovský Mikuláš. – Roč. XXIX, č. 2 (2024), s. 20.

Kniha Liptova 2023 : zoznam nominovaných kníh. In: Spoločník do každého počasia. - Roč. XXIII, č. 5 (2024), s. 18 - 20.

O Knihe Liptova rozhodne verejnosť. In: MY : nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región. - Roč. 4, č. 42 (2024), s. 8-9.

Masarovičová Anna:

Naša knižnica je tvojím rajom. In: Liptovský Hrádok. – Roč. XXXIII, č. 10 (2024), s. 7.

7.2. Publikačná činnosť o knižnici a jej činnosti

Čítali z okna knižnice. In: Mikuláš : informačný mesačník pre obyvateľov mesta Liptovský Mikuláš. Roč. XXIX, č. apríl (2024), s. 7.

Kniha Liptova je z Ružomberka / Ján Sokolský. In: Ružomberský hlas. – Roč. XXXVII, č. 9 (2024), s. 21.

Knihovníci čítali z okna / Ľubica Stančíková. In: MY : nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región. – Roč.: 4, č. 38, s. 3.

Na začiatok je čitateľom k dispozícii 715 kníh : pri otvorení zmodernizovanej obecnej knižnice v Gôtovanoch potešil nevídaný záujem čitateľov / Stanislav Krakovský. In: Spoločník do každého počasia. – Roč. XXIII, č. 5 (2024), s. 17.

Rok remesla sa v marci naplno rozbehol v múzeu, na školách aj v knižnici / RED. In: Mikuláš : mesačník pre obyvateľov mesta Liptovský Mikuláš. - Roč. XXIX, č. apríl (2024), s. 7.

Vzdelávanie mimo školy. In: Ľupčasopis. – Roč. 30, č. 1 (2024), s. 18.

7.2.1 Počet titulov vlastných zamestnancov knižnice

Pracovníci knižnice v roku 2024 publikovali 14 článkov.

7.2.2 Počet titulov iných autorov o knižnici

O knižnici písali v minulom roku aj iní autori (Krakovský, Stančíková, Sokolský), celkom bolo takto publikovaných 6 článkov.

7.2.3 Počet vydaných tlačových správ

V priebehu roka 2024 vydala LK GFB 31 tlačových správ.

7.2.4 Propagácia a prezentácia kultúrnej organizácie v iných médiách (rozhlas, televízia) a vynaložené finančné prostriedky

<i>Médium</i>	<i>Názov príspevku</i>	<i>Termín odvysielania</i>
TV Liptov	Biblioterapia – čítanie pre seniorov	február 2024
	Ako nominovať knihy do Knihy Liptova 2023	február 2024
	Je nás počuť: Remeslo má zlaté dno	marec 2024
	Kniha Liptova 2023 – vyhodnotenie	apríl 2024
	Pocť Belopotockému	máj 2024

	Rázusovie Vrbica	máj 2024
Rádio Regina	Stanislav Kaľavský: Roma N amoR – krst knihy	február 2024
	Nominácie na Knihu Liptova 2023	február 2024
	Knihy Liptova 2023 - vyhodnotenie	apríl 2024
	Ukrajinsko – slovenský knižný klub	máj 2024
RTVS	Noc s Andersenom (hlavné správy na Jednotke)	marec 2024
	Knihy Liptova 2023 - vyhodnotenie	apríl 2024
	Pocta Belopotockému	máj 2024
MTV Ružomberok	Knihy Liptova 2023 - vyhodnotenie	apríl 2024
TV JOJ	Čítanie so psíkmi	august 2024
Žijem v Ružomberku	O titul Knihy Liptova 2023 súťaží 34 publikácií	marec 2024

Všetky reportáže a správy boli uvedené zdarma.

Infotabule pri cestných komunikáciách LK GFB nemá.

Vývesná skrinka pre aktuálne oznamy sa nachádza na Garbiarskej ulici pri zastávkach mestských a prímestských autobusových liniek.

7.3. Odborná edičná činnosť

1. Gašpar Fejérpataky-Belopotocký [špeciálna tlačovina] : biografický leták pri príležitosti 230. výročia narodenia a 150. výročia úmrtia / zostavila Ivona Salajová. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024. – 171 záz. n.
2. Ivan Laučík [špeciálna tlačovina] : bibliografický leták pri príležitosti 80. výročia narodenia a 20. výročia úmrtia / zostavila Ivona Salajová. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024. – 171 záz. n.
3. Liptov v tlači 2024 [elektronický zdroj]: bibliografická ročenka. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024. – 2 970 záz. n.
4. Nové knihy č. 1, 7, 9, 12, 15 : prírastky nových kníh do fondu úseku literatúry pre deti / zostavila Petronela Jančušková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024. – 140 strán. – 492 záz. n.
5. Nové knihy č. 2, 4, 6, 8, 11, 14, 16 : prírastky nových kníh do fondu úseku beletrie / zostavila Petronela Jančušková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024. – 297 strán. – 636 záz. n.

6. Nové knihy č. 3, 5, 10, 13: prírastky nových kníh do fondu úseku náučnej a regionálnej literatúry / zostavila Petronela Jančušková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024. – 179 strán. – 253 záznamov.
7. Plán činnosti Liptovskej knižnice Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši na rok 2024 / zostavila Marcela Feriančeková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024. – 29 strán.
8. Správa o činnosti a hospodárení Liptovskej knižnice Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši v roku 2023 / zostavila Marcela Feriančeková. Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024. – 51 strán.
9. Tradičné remeslá 2024 : bibliografia pri príležitosti vyhlásenia roku 2024 v Liptovskom Mikuláši za Rok remesla (600. výročie mestských jarmokov) / zostavila Ivona Salajová. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024. – 228 záz.
10. Verejné knižnice okresu Liptovský Mikuláš a Ružomberok v roku 2023 / zostavila Kvetoslava Droppová. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024. – 20 strán.
11. Výhonky 40 : zborník najlepších príspevkov 42. ročníka literárnej súťaže začínajúcich autorov / zostavila Anna Balážová ; grafická úprava, zalomenie, obálka Peter Valach. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024. – 53 strán.

7.4. Web stránka knižnice

Knižnica má svoju web stránku: www.kniznicagfb.sk, kde zverejňuje všetky informácie o podujatiach, dokumentoch, a pod. V r. 2024 bolo na web stránke uverejnených 218 príspevkov o pripravovaných resp. uskutočnených podujatiach a iné dôležité informácie pre verejnosť.

7.5. Sociálne siete

Knižnica má svoje konto na sociálnych sieťach Facebook a Instagram. Samostatné kontá na FB má aj literárny klub a literárna súťaž začínajúcich autorov Krídla Ivana Laučíka. Spolu bolo na sociálnych sieťach v r. 2024 uverejnených 591 príspevkov, na ktoré bolo 8 784 interakcií a 83 komentárov zo strany verejnosti.

7.6. Ďalšie aktivity knižnice v online prostredí

Od apríla 2022 funguje digitálny čitateľský preukaz (digitálnu kartu), s online prístupom používateľa k svojmu čitateľskému kontu a online katalógu knižnice z mobilného telefónu. Podobne pokračujeme v spolupráci s KUBO Club, ktorého prostredníctvom sprístupňujeme malým čitateľom a ich rodičom službu digitálneho sťahovania a čítania kníh online.

Pokračovali sme v online cykloch Regionálne osobnosti Liptova, pridali sme Slovenské príslovia a citáty o knihách.

7.7. Iné marketingové aktivity

V oblasti marketingu spolupracujeme najmä s Mestom Liptovský Mikuláš a Informačným centrom v Lipt. Mikuláši. Informácie o aktivitách knižnice sa pravidelne objavujú v mesačníku Mikuláš, na infokanáloch Informačného centra, v Centrálnom katalógu podujatí mesta a mestských FB profiloch Mesto Liptovský Mikuláš, Liptovský Mikuláš – naše mesto, Liptovský Mikuláš – naše mesto bez cenzúry, Nový Mikuláš.

Pokračujeme v spolupráci s regionálnymi verejnými knižnicami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v združení K5.

V januári 2023 sme založili združenie kultúrnych inštitúcií Liptova KIL8 s cieľom koordinácie činnosti, informovania a participácie na spoločných projektoch. Iniciovali sme aktivity venované 50. výročiu Liptovskej Mary.

8. Ocenenia organizácie a jej pracovníkov

V roku 2024 boli Žilinským samosprávnym krajom za dlhoročnú prácu v kultúre ocenené pracovníčky knižnice Patrícia Lubelanová (úsek náučnej literatúry) a Adriana Vlhová (sek literatúry pre deti).

9. Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe Liptovskej knižnice GFB, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie

9.1. Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe knižnice

Príloha č. 3

9.2. Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností

Stav budovy knižnice po rekonštrukcii strechy, priestorov podkrovia, vstupných priestorov a sociálnych zariadení na prízemí sa výrazne zlepšil, avšak naďalej pretrváva nutnosť opravy fasády budovy, elektrorozvodov – tu revízia elektroinštalácie odhalila havarijný stav, a sociálnych zariadení na 1. a 2. poschodí. Suterénne priestory, kde sa nachádzajú skladové a depozitné priestory potrebujú vysušenie navlhnutých stien. V nevyhovujúcom až havarijnom stave je fasáda budovy knižnice.

9.3. Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť

Liptovská knižnica GFB má v správe budovu v Liptovskom Mikuláši na Štúrovej ul. č. 56 s plochou 1 316 m².

9.4. Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov

Príloha č. 4

9.5. Spravované priestory prenajaté iným subjektom

Príloha č. 5

9.6. Rekonštrukcie

V roku 2024 sa v knižnici neuskutočnili žiadne rekonštrukčné práce.

9.7. Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií

Na bežnú údržbu a opravy budovy, pozemku, priestorov knižnice a majetku ŽSK v správe knižnice a tiež na servis KIS a počítačovej siete bolo v roku 2024 vynaložených 3 840 €. Havarijný stav elektroinštalácie, ktorú zistila revízia elektroinštalácie bol nahlásený na odbor kultúry ŽSK, odbor správy majetku ŽSK a zapísaný do systému X-Matik.

9.8. Vozový park

Príloha č. 6

9.9. Poistenie majetku

Poistenie majetku, vozidla aj zodpovednosti je riešené prostredníctvom firmy Respect.

9.10. Plnenie úloh na úseku BOZP, PO

Úlohy vyplývajúce z BOZP a PO sú v Liptovskej knižnici GFB zabezpečované dodávateľsky. Školenia, prehliadky a revízie sú realizované priebežne v roku v intenciách príslušných zákonných noriem. Školenie pracovníkov v oblasti BOZ a PO sa uskutočnilo vo februári.

10. Ročné dane z nehnuteľností

Príloha č. 7

11. Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá

Tab. 1 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC spolu	Z toho prístupných pre verejnosť
26	8

Softvérové vybavenie:

Automatizovaný knižničný systém Clavius pracuje v sieti LAN. Ako operačné systémy sú využívané Novell, Arev, Windows, Magma, iSpin, Fabasoft, Office 365. Antivírusová ochrana je zabezpečená systémom Esset.

Internet

Knižnica využíva pripojenie DSL – Vucnet (pevné pripojenie), Profi-net (satelitné pripojenie) a Telecom (telefónna linka). Knižnica má wifi pripojenie pre svojich návštevníkov od r. 2023.

12. Personálna oblasť, personálne vybavenie

Príloha č.10

V roku 2023 v Liptovskej knižnici GFB pracovali (v abecednom poradí):

Balážová Anna (od 1.3.2024), Batizová Jana, Beňová Oľga, Blažeková Beáta, Droppová Kvetoslava (do 31.7.2024), Droppová Renáta, Ferianček Michal, Feriančeková Marcela Mgr., Jančušková Petronela Mgr., Jendrušáková Eva, Kubányová Nadežda Bc.(do 31.3.2024), Lubelanová Patrícia, Masarovičová Anna, Pačajová Nadežda, Salajová Ivona PhDr., Sokolová Lenka, Vlhová Adriana, Vrbenská Martina Ing..

Pracovníci knižnice sa v r. 2024 priebežne zúčastňovali

- na odborných školeniach a seminároch: BOZP a PO, CO, digitálne čitateľské karty, Služby knižníc v digitálnom veku, Optimálna knižnica, ChatGPT, Verejná knižnica 4.0, Vzdelávanie a chránenie hodnôt, Online zdroje CVTI, Štatistické zisťovanie, Ochrana osobných údajov, Na slovíčko knihovníci, Akadémia moderného knihovníka, Benchmarking, Fabasoft, Správa registratúry, Informačná bezpečnosť, Facilitácia metodikov, X-Matik,...
- na poradách riaditeľov, bibliografov, metodikov, pracovníkov knižnice, ...
- konferenciách: XXVI. Kolokvium českých, moravských a slovenských bibliografov
- spolkových stretnutiach: VZ SAK, výbor KP SSKK
- iné: konzultácie k návrhu rozpočtu na rok 2025, odpočet Koncepcie rozvoja LK GFB, projekt Knižnice pre Slovensko – SmartLaby, AKIS Tritius, 50. výročie Liptovskej Mary,

Mesto medzi horami – príprava publikácie, Kultúrna komisia pri Zastupiteľstve ŽSK, Rok remesiel, ...

12.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda

Tab. 2 Organizačná štruktúra

Oddelenie/úsek	skutočnosť r. 2024	
	Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ	1	1
Oddelenie ekonomicko-technických činností	4	3
Oddelenie knižnično-informačných služieb	8	8
Bibliografia a regionalistika	1	1
Metodika	1	1
Knižničné fondy	2	2
Spolu	17	16
z toho pracovníci R (robotnícke profesie)	3	2
z toho pracovníci na chránených pracoviskách	0	0

Tab. 3 Veková štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách

Vek zamestnancov	Počet zamestnancov
do 30 rokov	0
31 – 40 rokov	2
41 – 50 rokov	4
51 a viac rokov	11
Spolu	17
Priemerný vek	52

Tab. 4 Priemerná mzda

Ukazovateľ	r. 2023	r. 2024
Priemerná mzda spolu	1 033,07	1 162,07
Priemerná mzda bez R *	1 065,68	1 180,46

* priemerná mzda všetkých zamestnancov (vrátane riaditeľa a administratívy) bez robotníckych profesií

12.2. Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační zamestnanci, absolventi

Sezónnych zamestnancov, zamestnancov na chránených pracovných miestach a aktivačných zamestnancov v r. 2024 knižnica nemala.

Na zmluvu o dielo sme zamestnali 21 pracovníkov, prevažne na kultúrno-výchovnú činnosť v rámci projektu Stretneme v knižnici, ktorý bol podporený Fondom na podporu umenia a z neho boli tieto zmluvy aj financované.

13. Práca s dobrovoľníkmi

13.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činností

V r. 2024 mala Liptovská knižnica GFB 5 dobrovoľníkov, ktorí sa podieľali najmä na príprave a realizácii literárnych súťaží, autorských čítaní, tvorivých dielňach, klubových aktivitách, radeníu knižničného fondu a oprave a skrášľovaniu knižničného parčíka.

13.2. Občianske združenia pracujúce pri knižnici

Pri Liptovskej knižnici GFB nepracovalo žiadne občianske združenie. Svoju činnosť vyvíjalo neformálne združenie Literárny klub a knižnica spolupracovala so Spolkom Martina Rázusa, Spolkom Pavla Straussa, Spoločnosťou Kolomana Sokola, Miestnym odborom Matice slovenskej, Okresnou organizáciou Jednoty dôchodcov Slovenska, Úniou nevidiacich a slabozrakých, OZ Diera do sveta a OZ Hory doly.

14. Hospodárenie knižnice

14.1. Rozpočet – bežný a kapitálový transfer

Liptovská knižnica GFB dostala na začiatku roka zo Žilinského samosprávneho kraja rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu na rok 2024 v € nasledovne:

Výdavky spolu /600 + 700/: 395 639

Z toho:

Bežné výdavky /600/: 395 639

V tom:

Mzdové náklady /610/: 225 600

Poistné /620/: 78 847

Ostatné výdavky /630, 640/: 91 192

14.2. Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia

V priebehu roka 2024 boli záväzné limity bežných a kapitálových výdavkov upravené nasledovne:

Na základe 1. úpravy rozpočtu na rok 2024 schválenej Zastupiteľstvom ŽSK, Uznesením č. 5/13 zo dňa 27.5.2024 /zdroj 41/

Výdavky celkom /600 + 700/ 3 164

Z toho:

Bežné výdavky /600/ 3 164

Z toho:

Bežné transfery /640/ 3 164

- 641 001 Transfery v rámci verejnej správy 3 164

V tom: 610 Mzdy, platy, služ. príjmy a ostatné osobné vyrovnania 0

620 Poistné a príspevok do poisťovní 2 256

630 Tovary a služby 908

640 Bežné transfery 0

700 Kapitálové výdavky 0

Na základe 2. úpravy rozpočtu na rok 2024 schválenej Zastupiteľstvom ŽSK, Uznesením č. 3/14 zo dňa 1.7.2024 /zdroj 41/

Výdavky celkom /600+ 700/ 1 408

Z toho:

Bežné výdavky /600/ 1 408

Z toho:

Bežné transfery /640/ 1 408

- 641 001 Transfery v rámci verejnej správy 1 408

V tom: 610 Mzdy, platy, sl. príjmy a ost. osobné vyrovnania 1 036

620 Poistné a príspevok do poisťovní 372

630 Tovary a služby 0

640 Bežné transfery 0

700 Kapitálové výdavky 0

Na základe 3. úpravy rozpočtu na rok 2024 schválenej Zastupiteľstvom ŽSK, Uznesením č. 5/15 zo dňa 30.9.2024 / zdroj 41/

Výdavky celkom /600 + 700/	5 221
Z toho:	
Bežné výdavky /600/	5 221
Z toho:	
Bežné transfery /640/	5 221
- 641 001 Transfery v rámci verejnej správy	5 221
V tom: 610 Mzdy, platy, sl. príjmy a ost. osobné vyrovnania	0
620 Poistné a príspevok do poisťovní	905
630 Tovary a služby	1 800
640 Bežné transfery	2 516
700 Kapitálové výdavky	0

Na základe rozpočtového opatrenia na rok 2024 zo dňa 10.12.2024 /zdroj 41/

Výdavky celkom /600 + 700/	0
Z toho:	
Bežné výdavky /600/	0
Z toho:	
Bežné transfery /640/	0
- 641 001 Transfery v rámci verejnej správy	0
V tom: 610 Mzdy, platy, sl. príjmy a ost. osobné vyrovnania	991
620 Poistné a príspevok do poisťovní	4 422
630 Tovary a služby	- 6 619
640 Bežné transfery	1 206
700 Kapitálové výdavky	0

14.3. Náklady, výnosy, sebestačnosť

Príloha č. 15

14.4. Príjmy, výnosy – z vlastnej činnosti, z tržieb, z predaja majetku, nájmu, príp. iné výnosy, analýza príjmov podľa objektov

Príjmy z vlastnej činnosti	v €
Prijem z predaja služieb	14 134,70
Prijem za porušenie predpisov	2 129,50
Spolu	16 264,20

14.5. Náklady na hlavnú činnosť, z toho prevádzkové náklady – energie, teplo, vodné, stočné, telekomunikačné služby, cestovné

Celkové náklady na hlavnú činnosť Liptovskej knižnice GFB za rok 2024 boli 452 084,93 €.

Z toho:

Prevádzkové náklady (energie, vodné, stočné, telekomunikačné služby, poštovné, cestovné)	€
Elektrická energia	24 219,07
Plyn	1 770,94
Vodné, stočné	1 433,30
Telekomunikačné služby	2 196,98
Poštovné	583,20
Cestovné	1 049,49

Knižničný fond – nákup v €	2023	2024
Knihy	12 560,43	15 130,34
Periodiká	4 614,44	3 291,25
CD ROM	0	0
Spolu	17 174,87	18 421,59

14.6. Mzdové náklady

Celkové mzdové náklady v roku 2024 boli 240 548,10 € z toho zo zdrojov ŽSK 227 626,67 € a zvyšok z vlastných zdrojov.

Mzdové náklady v €	Rozpočet schválený (ŽSK)	Rozpočet upravený (ŽSK)	Skutočnosť (ŽSK)
Mzdy /610/	225 600,00	227 627,00	227 626,67

14.7 Tvorba odpisov a finančné krytie

Organizácia tvorila odpisy dlhodobého majetku v roku 2024 v sume 7 057,32 €. V zmysle opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31 bol dlhodobý majetok rozdelený podľa zdrojov financovania, pričom odpisy /náklady/ dlhodobého majetku obstaraného z iných zdrojov sa zaúčtujú vo vecnej a časovej súvislosti aj do výnosov a neovplyvňujú výsledok hospodárenia.

Odpisy v roku 2024	€
Zdroj 41	6 423,96
Zdroj 46	0,48
Zdroj 111	248,52
Zdroj 11H	384,36
Spolu	7 057,32

14.8. Faktúry, záväzky voči odberateľom, dodávateľom, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky

Dodávatelia:

K 31.12.2024 Liptovská knižnica GFB mala 10 krátkodobých neuhradených záväzkov voči dodávateľom – spolu vo výške 744,27 €.

Odberatelia:

V roku 2024 nemala Liptovská knižnica GFB neuhradenú žiadnu odberateľskú faktúru.

Hospodársky výsledok:

Celkové výnosy: 454 760,67 €

Celkové náklady: 452 084,93 €

Hospodársky výsledok: 2 675,74 €

14.9. Kapitálové transfery + úpravy

V roku 2024 Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši nemala kapitálové výdavky .

14.10. Objem finančných prostriedkov získaných z Dotácií MK SR, FPU a z ďalších zdrojov (sponzorské, iné)

V roku 2024 mala Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši schválené 2 projekty z Fondu na podporu umenia a 1 dotáciu z Mesta Liptovský Mikuláš

Projekty a dotácie v r. 2024	€	Zdroj
Projekt Stretneme sa v knižnici, Zmluva č. 24-513-01319	4 500,00	Fond na podporu umenia
Projekt Knihy pre život, Zmluva č. 24-514-04019	16 200,00	Fond na podporu umenia
Projekt Nákup nových kníh, Zmluva č. 155/2024 MŠaK	2 000,00	Mesto Liptovský Mikuláš
Spolu	22 700,00	

14.11. Vykonávaná podnikateľská činnosť

Liptovská knižnica GFB v r. 2024 nevykonávala žiadnu podnikateľskú činnosť.

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KNIŽNICE

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Činnosť knižnično- informačných fondov bola zameraná:

- na univerzálne dopĺňovanie knižničného fondu knižničnými jednotkami v súlade s poslaním a rozpočtovými možnosťami Liptovskej knižnice GFB
- na jeho odborné spracovanie, tak pre Liptovskú knižnicu, ako aj pre obecné knižnice
- na vyradenie KF – očista KF z dôvodu opotrebovania
- na prácu knižničnom systéme Clavius – dopĺňanie a oprava údajov podľa AACR, Marc 21 a RDA

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r. 2023	r. 2024	Rozdiel	% z celku 2023	% z celku 2024	Rozdiel v %
knižničný fond	78 384	79 952	+ 1 568			- 0,09
z toho špec. dokumenty	3 158	3 148	- 10	4,03	3,94	0
z toho el. dokumenty	300	300	0	0,33	0,33	- 0,09
iné špec. dokumenty	2 858	2 848	- 10	3,65	3,56	- 0,24
odborná pre dosp. + ŠD	30 584	31 009	+ 425	39,02	38,78	; 0,23
krásna pre dosp. + ŠD	24 825	25 506	+ 681	31,67	31,90	- 0,04
odborná pre deti + ŠD	3 049	3 081	+ 32	3,89	3,85	+ 0,04
krásna pre deti + ŠD	19 926	20 356	+ 430	25,42	25,46	
periodiká - tituly	89	90	+ 1			
periodiká – exemp.	90	91	+ 1			

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r. 2023	r. 2024	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	1 629	1 924	+ 295
z toho kúpou	979	1 213	+ 234
- z toho z rozpoč. zdrojov vrátane vlastných príjmov a vrátane účelovej dotácie ŽSK	76	117	+ 41
úbytok knižničného fondu	9 014	356	- 8 658
skutočný prírastok	- 7 385	1 568	- 5 817

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r. 2023 počet KJ	r. 2024 počet KJ	Rozdiel	r. 2023 v %	r. 2024 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	513	643	+ 130	31,48	33,42	+ 1,94
krásna pre dospelých	711	709	- 2	43,65	36,85	- 6,80
odborná pre deti	35	69	+ 34	2,15	3,59	+ 1,11
krásna pre deti	365	501	+ 136	22,41	26,04	+ 3,63
špeciálne dokumenty	5	2	- 3	0,31	0,10	- 0,21
spolu	1 629	1 924	+ 295			

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2023	r. 2024	Rozdiel
1 obyvateľa	0,03	0,04	+ 0,01
1 používateľa	0,21	0,24	+ 0,03

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z prírastkov kníh)

Jazyk dokumentu	Počet k.j.	% z cel. počtu
Jazyk slovenský	1 767	91,84
Jazyk český	113	5,87
Jazyk iný	44	2,29

Tab. 6 Počet zväzkov na obyvateľa a používateľa

Počet zväzkov KF na:	r. 2023	r. 2024	Rozdiel
1 obyvateľa	2,60	2,67	+ 0,07
1 používateľa	16,68	16,13	- 0,55

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižných darov v r. 2023	€ na nákup KF v r. 2023		Finančná hodnota knižných darov v r. 2024	€ na nákup KF v r. 2024		Rozdiel v € na nákup KF 2023/2024
		spolu	z toho granty a fin. dary		spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ostatné tlačéné dokum.	4 247,30	12 560,43	11 445,43	3 591,16	15 130,34	13 300,34	+ 2 569,91
Špeciálne dokumenty	2,00	0	0	2,00	0	0	0
Spolu	4 249,30	12 560,43	11 445,43	3 593,16	15 130,34	13 300,34	+ 2 569,91
Periodiká	0	4 614,44	0	0	3 291,25	0	- 1 323,19
Spolu nákup KF	4 249,30	17 174,87	11 445,43	3 593,16	18 421,59	13 300,34	+ 1 246,72

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov v €

Druh dokumentu	cena v r. 2023	cena v r. 2024	Rozdiel
knihy a ost. tlačéné dokumenty	12,83	12,47	- 0,36
špeciálne dokumenty	0,40	1,00	+ 0,60
dokumenty spolu	13,23	13,47	+ 0,24

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v € na obyvateľa a používateľa

Nákup KF v € na:	r. 2023	r. 2024	Rozdiel
1 obyvateľa	0,42	0,51	+ 0,09
1 používateľa	2,67	3,05	+ 0,38

Získavanie knižničného fondu:**Kúpa**

Využívali sme internetový nákup so zľavami a rabatmi, ktoré poskytovali kníhkupectvá a vydavateľstvá: Secret Lipt. Mikuláš -15%, Transcius – 10%, Ikar Bratislava – 30%, Martinus – 5% -50%, Albatros Media – 28%, Slovart – 35%, Absynt – 20%, Grada Slovakia – 28%, SPU – Vydavateľstvo, OZ Diera do sveta, Artforum a iné vydavateľstvá, ktoré zľavy neposkytli, ale z ich ponúk sa doplnil fond regionálnej literatúry.

Dočerpávali sme finančné prostriedky získané prostredníctvom grantu z FPU, ktorý nám bol pridelený v roku 2023. Na nákup knižničného fondu, z uvedeného fondu, sme v tomto roku použili sumu 5 040,37 € a zakúpených bolo 397 knižničných jednotiek.

V roku 2024 nám bol schválený nový grant z FPU v hodnote 16 200 €. Z tohto projektu sme minuli 6 259,97 € a zakúpených bolo 533 knižničných jednotiek. Dočerpanie ostatnej sumy sa plánuje na rok 2025.

Zároveň sme na základe podmienok vyplývajúcich z daného grantu, nakúpili z rozpočtových zdrojov 115 knižničných jednotiek v hodnote 1 800 €.

V roku 2024 sme dostali finančný dar od mesta Liptovský Mikuláš v hodnote 2 000 € a zakúpených bolo 166 knižničných jednotiek.

Finančné dary a grant spolu: 13 300,34 € - spracovaných 1096 k. j.

Rozpočtové zdroje a vlastné príjmy: 1 830,00 € - spracovaných 117 k. j.

Kúpa celkom: 1213 k. j. za 15 130,34 €.

Aj naďalej sa najväčšia pozornosť venovala nákupu regionálnej literatúry. Prírastok regionálnej literatúry za rok 2024 bol 357 k. j. za 833,75 €.

Dar

Spracovali sa dary od právnických osôb: Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš, Galéria P.M.Bohúňa, Múzeu Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši a od súkromných osôb.

Liptovská knižnica pokračovala aj v r.2024 v kampani na podporu čítania: Kúp, prečítaj a daruj knihu ročne knižnici. Kampaň sa týkala kníh vydaných v r. 2023 a 2024.

Dary celkom: 711 k. j. za 3 593,16 €

Nákup, ako každý rok, bol ovplyvnený hlavne finančnými možnosťami Liptovskej knižnice GFB. V porovnaní s rokom 2023 boli finančné prostriedky vyššie o 2 569,91 € a vyšší bol aj počet knižničných jednotiek o 295. Čerpanie finančných prostriedkov z grantu FPU na rok 2024/2025 bolo realizované v roku 2024 a zároveň sa bude realizovať aj v roku 2025. Nákupu sa zúčastňovali aj pracovníčky z jednotlivých úsekov. Na základe ponukových plánov si objednávali tituly, ktoré boli zasielané jednotlivým vydavateľstvám cez internet pracovníčkami úseku knižničných fondov, alebo si osobne vybrali tituly v miestnych kníhkupectvách.

Prírastok KF (+ AKJ) :

Prírastok celkove bol: 1 924 k. j. za 18 723,50 €

z toho - kúpa: 1 213 k. j. za 15 130,34 € - granty a fin. dary: 13 300,34 €

- rozp. zdroje + vlastné príjmy: 1 830,00 €

- dar: 711 k. j. za 3 593,16 €

Úbytok knižničného fondu

Úbytok: 356 k.j. za 1 648,98 €

Vyrad'ovacia komisia pri Liptovskej knižnici GFB zasadala v dňoch: 23.10.2024 a 10.12.2024. Navrhla vyradiť knihy, ktoré boli opotrebované a stratené, navrhnuté z jednotlivých úsekov v počte 356 k. j. za 1 648,98 €. Stratené knihy čitatelia nahradili finančne, alebo knihou s rovnakou tematikou. Opotrebované knihy boli väčšinou duplikáty a multiplikáty titulov starších kníh. V priebežnom vyrad'ovaní sa bude pokračovať aj v roku 2025.

Súčasťou druhej ochrany knižničného fondu bola oprava poškodených kníh v knižnej dielni Liptovskej knižnice GFB, kde sa pre používateľov zachránilo týmto spôsobom množstvo kvalitnej a žiadanej literatúry. Aj v roku 2024 sa pokračovalo v obaľovaní kníh, čím sa obnovuje druhotná ochrana KF.

Obecné knižnice v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok si dopĺňali knižničné fondy osobným výberom a nákupom. Aj v r. 2024 poskytlo obecným knižniciam kníhkupectvo Secret

v Liptovskom Mikuláši možnosť nákupu kníh s rabatom 10% . Liptovská knižnica GFB poskytuje obecným knižniciam spracovanie knižničných jednotiek s katalogizačnými záznamami zdarma. Túto službu využili 2 obecné knižnice. Spracované boli 3 nákupy - 97 knižničných jednotiek.

Knižničný fond	2023	%	2024	%	rozdiel
Viazaný výber	15 322	19,55	15 494	19,38	+ 172
Voľný výber	78 384	80,45	64 458	80,62	+ 1 396
Automatizovane spracovaný	78 384	100,00	79 952	100,00	+ 1 568
Fond regionálnych dokumentov	14 184	18,10	14 502	18,14	+ 318

V júni 2024 bolo 30 ročníkov regionálnych novín Liptov prevezené na digitalizáciu do Centra vedecko-technických informácií v Bratislave na základe zmluvy o vzájomnej spolupráci zdarma.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2023	r. 2024	Rozdiel	Index 23/24
počet používateľov	3 528	3 550	+ 22	1,01
z toho z okresného sídla	2 136	2 096	- 40	0,98
deti do 15 rokov	1 741	1 658	- 83	0,95
počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia a s aspoň jednou návštevou	4 700	4 957	+ 257	1,05
percento používateľov z okres. sídla z počtu používateľov	60,54	59,04	- 1,5	0,98

Tab. 11 Skladba používateľov

Kategória používateľov	počet	% z celku
deti predškolského veku	196	5,52
deti do 15 rokov	1 437	40,48
študenti	195	5,49
zamestnaní	901	25,38
seniori	505	14,23
ZŤP	132	-
rodinný preukaz – prvý rodič	320	-
rodinný preukaz – druhý rodič	47	-
rodinný preukaz - dieťa	349	-
materská dovolenka	78	2,20
nezamestnaní	23	0,65
kolektívni používatelia	0	-
pracovníci knižnice	16	1,45

jednodňoví používatelia	88	-
ostatní	199	5,60

Tab. 12 Percento používateľov z počtu obyvateľov

Ukazovateľ	r. 2023	r. 2024	Rozdiel
percento použ. z počtu obyv.	11,72	11,87	+ 0,15
percento detí z počtu používateľov	49,35	46,70	- 2,65

Tab. 13 Počet návštevníkov, priemerná denná návštevnosť

Ukazovateľ	r. 2023	r. 2024	Rozdiel	
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/	63 361	68 351	+ 4 990	
z toho	počet účastníkov podujatí	10 871	12 278	+ 1 407
	počet návštevníkov internetu v knižnici	408	496	+ 88
Priem. denná návštevnosť (bez sobôt)	258	277	+ 19	
Priem. denná návštevnosť vrátane sobôt	222	238	+ 16	
Priem. denná návštevnosť – soboty	50	49	- 1	
Maximálna denná návštevnosť	308	334	+ 26	
Návštevníci online služieb spolu	33 007	35 542	+ 2 535	
v tom	www stránka knižnice	16 285	16 212	- 73
	online katalóg – počet prístupov	12 853	15 475	+ 2 622
	- z toho počet predĺžení	571	664	+ 93
	elektronické referenčné služby	3 869	3 855	- 14
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/ a návštevníkov online služieb spolu	96 368	103 893	+ 7 525	

Používatelia

V roku 2024 sa v knižnici zaregistrovalo 3 550 používateľov, čo je o 22 viac ako v minulom roku. Z okresného sídla – t. j. mesta Liptovský Mikuláš sa zaregistrovalo 2 096 používateľov, čo predstavuje pokles o 40 osôb. Percento používateľov z celkového počtu obyvateľov je 11,87 %. V roku 2024 sme do Liptovskej knižnice ako čitateľov nezaregistrovali žiadnych ukrajinských odídenčov, nakoľko bezplatné členské bolo nahradené riadnym plateným preukazom, podľa aktuálneho cenníka.

Z celkového počtu registrovaných čitateľov je 1 658 používateľov vo vekovej kategórii detí do 15 rokov, čo je pokles o 83 detí. Už siedmy rok registrujeme za čitateľov knižnice aj predškolákov, zaregistrovali sme ich 196, čo je o 40 viac ako vlani. Záujem mamičiek s deťmi navštevovať knižnicu je stále veľký, vďaka nákupu nových kníh, ktoré sú písané čoraz atraktívnejšie a tento rok sme mali možnosť ich vo väčšom množstve nakúpiť. Znížil sa počet žiakov o 177, hlavne z druhého stupňa, z dôvodu zmeny ochrany osobných údajov GDPR. Po

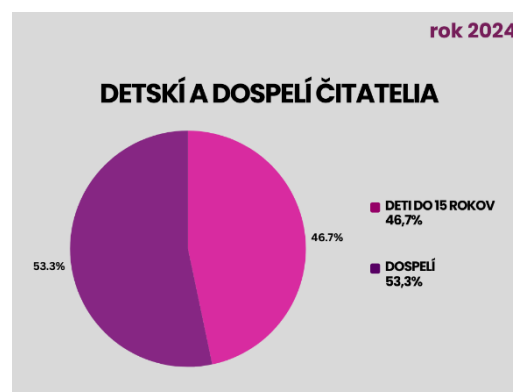
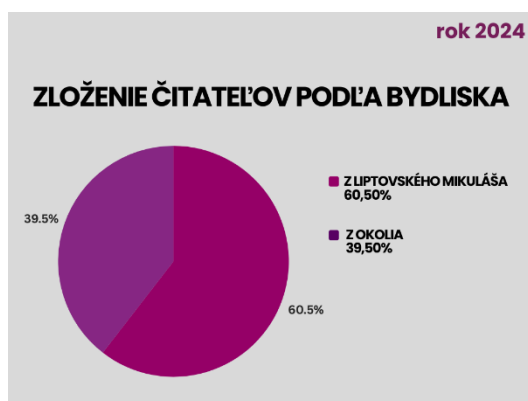
dvoch rokoch dochádza k anonymizácii údajov čitateľov a školské kolektívy z vyšších ročníkov už veľmi nechcú opätovne vypisovať prihlášky a nanovo sa registrovať. Deti do 15 rokov tvoria 46,70 % z celkového počtu používateľov, čo je oproti minulému roku pokles o 2,65 %. Pracovníčky úseku literatúry pre deti a mládež aj v roku 2024 využívali všetky dostupné formy a prostriedky práce s detským čitateľom na to, aby si deti vypestovali čitateľské návyky a pravidelne chodili do knižnice. Spolupracovali nielen so základnými školami v Liptovskom Mikuláši, ale aj so základnými školami z priľahlých obcí. Intenzívnejšie so školským klubom ZŠ Miloša Janošku, ZES biskupa Jura Janošku a SZŠ Félix. Pracovníčky pripravovali a organizovali pre deti (druhákov) bezplatné slávnostné zápisy a následne informatické výchovy, exkurzie, zážitkové čítania, besedy so spisovateľmi, tematické hodiny, bábkové divadelné predstavenia, workshopy a tvorivé dielne. Najviac obľúbené a žiadané boli opäť literárne kvízy k prečítaným knihám. V roku 2024 pribudol do portfólia aj nový kvíz pre druháčikov Kam zmizol Viktor. Pre deti z MŠ pracovníčky organizovali Škôlkarské okienko – scénické čítania k obľúbeným knihám ako Gruffalo a Gruffalinka, Čarovný klobúk či Ako sa Zajkovi učili deliť sa a nakupovať. Medzi vydarené podujatia podporené z FPU patrili letné canisterapeutické čítania s Eliškou a Happy pod vedením Veroniky Kubáňovej z tímu Akironka a tiež divadelné predstavenie SMRADI v podaní NevaDivadla. Vyhlásili sme aj výtvarnú súťaž „Kamarátka včielka“. Tešili sme sa záujmu aj zo zahraničia a z iných miest Slovenska.

Študentov stredných a vysokých škôl sa v roku 2024 zaregistrovalo 195 (pokles o 70) a tvoria 5,49 % z celkového počtu používateľov. V marci došlo k personálnej výmene na pozícii pracovníčky kultúrno-výchovnej činnosti. Nadeždu Kubányovú nahradila Anna Balážová, čo z časti ovplyvnilo počet podujatí so študentmi. Pracovníčky oddelenia aj napriek tomu využívali všetky dostupné prostriedky a možnosti, ktoré knižnica má k dispozícii, aby sa počet používateľov z radov študentov zvýšil resp. neklesal. Študenti stredných škôl sú častokrát z iného mesta, keď prídu do knižnice na informatickú výchovu a sú oslovení, aby sa zaregistrovali, argumentujú, že už chodia do knižnice vo svojom rodnom meste a nebudú si zakladať preukaz aj u nás. Keďže v Liptovskom Mikuláši nemáme vysokú školu, aj vysokoškolských študentov ubúda. Študenti sú generácia, ktorá viac ako získavanie informácií z kníh uprednostňuje iné, hlavne elektronické zdroje a internet. Na knižnicu sa so svojimi požiadavkami na literatúru a vypracovanie rešerší obracajú viac študenti vysokých škôl, najmä pri písaní záverečných prác. Tiež je na škodu veci, že už nefungujú kultúrne poukazy, ktoré mohli študenti a pedagógovia využiť na zápisné a často tak aj urobili. Mnohí pedagógovia sú tiež našimi stálymi a pravidelnými čitateľmi, upozornili sme ich osobne na podujatia, ktoré môžeme pre ich študentov urobiť, záujem z ich strany bol, ale nie vždy sa to časovo a organizačne dalo zvládnuť, nakoľko im do škôl denne chodia pozvánky na desiatky podujatí. Na začiatku roku 2024 (1.5.) sa menil, na všetkých úsekoch, cenník poplatkov za knižničné služby, preto sme čitateľov informovali, že môžu stále využiť výhodné členstvo v rámci tzv. „rodinného preukazu“, čím sme čiastočne eliminovali využívanie jedného čitateľského preukazu celou rodinou.

V ostatných kategóriách zahŕňajúcich dospelých používateľov početnú skupinu tvoria zamestnaní – 25,38 % a seniori – 14,23 %. Samostatne je sledovaná kategória čitateľov s rodinným preukazom, podľa štatistiky zo systému Clavius máme v rámci rodinných väzieb zaevidovaných 716 čitateľov, čo je o 80 viac ako vlani. Ich percentuálne zastúpenie sa nedá vyčíslieť, pretože dospelí sú už zahrnutí v niektorej inej kategórii a deti medzi predškôlkami a deťmi do 15 rokov. V kategórii jednoduchých používateľov tiež nie je možné vyčíslieť percentuálne zastúpenie, pretože nie sú započítavaní medzi zaregistrovanými používateľmi, ale medzi návštevníkmi.

K ukazovateľom v tabuľke č. 10 Používatelia je nutné poznamenať, že knižničný program Clavius nie je v počítaní používateľov úplne dokonalý. Za používateľa počíta len toho, kto sa v uvedenom roku zaregistruje ako nový používateľ alebo si obnoví členstvo. Nezahrnie do tohto

čísla tých používateľov, ktorí celý rok chodili do knižnice, ale členstvo im skončilo napr. v novembri a už si ho neobnovili. Týchto už program započíta do kolónky „počet používateľov, ktorým dobieha platná registrácia“. Program uvádza len číslo, nedá sa z neho vygenerovať, koľko z nich patrí do kategórie detí do 15 rokov, koľko do kategórie 16-19 rokov a koľko z nich je v kategórii dospelých používateľov. Títo používatelia nie sú započítaní ani do ukazovateľov v tabuľke č. 18, ktorá ukazuje priemerný počet výpožičiek na 1 používateľa, napriek tomu, že sa celý rok podieľali na tvorbe počtu výpožičiek knižnice.



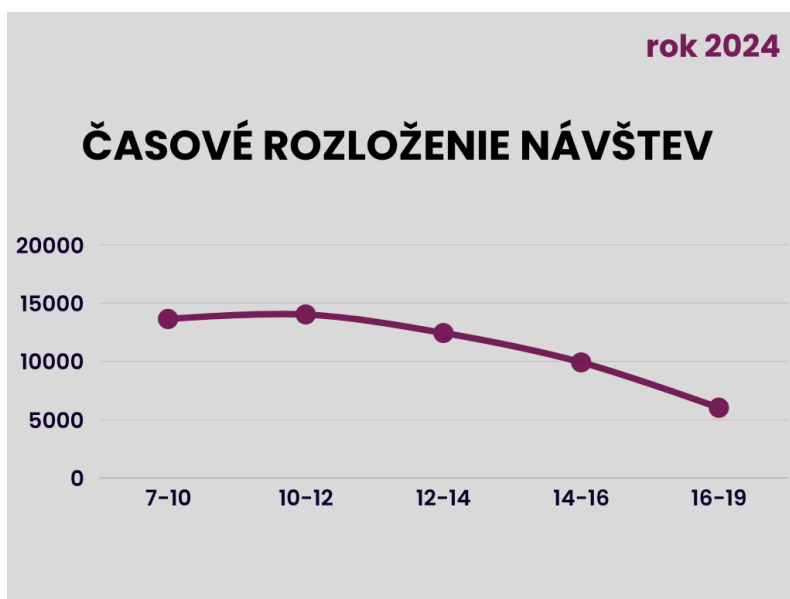
Návštevníci

V roku 2024 fyzicky navštívilo knižnicu celkovo 68 351 návštevníkov, čo je o 4 990 viac ako v roku 2023. Počet účastníkov podujatí oproti roku 2023 stúpol o 1 407, a o 88 sa zvýšil počet návštevníkov internetu.

O 73 nižšia bola v roku 2024 návštevnosť webovej stránky knižnice, počet prístupov do online katalógu sa zvýšil o 2 622. Čitateľov dôsledne informujeme o možnostiach predĺženia výpožičiek, rezervácii dokumentov i službe „objednať odloženie“ po prihlásení do vlastného konta, ktorú poskytuje knižničný systém Clavius.

V roku 2024 bolo vybavených 1 557 rezervácií, čo je o 390 viac ako v roku 2023. Údaj zo štatistiky čitateľov v systéme Clavius v časti „prehľad návštev vrátane webu“ ukazuje, že možnosti prístupu do vlastného konta v roku 2024 využilo 664 čitateľov, čo je o 93 viac ako v roku 2023. Počet návštevníkov v kategórii elektronické referenčné služby mierne poklesol oproti minulému roku o 14.

Priemerná denná návštevnosť počas pracovných dní sa nám zvýšila o 19 návštevníkov, vrátane sobôt o 16. Najviac používateľov v jeden deň 334 sme zaznamenali 16. septembra 2024.



1.3 Výpožičné služby

V roku 2024 bolo celkovo zrealizovaných 229 765 výpožičiek, čo je o 14 769 menej ako v predchádzajúcom roku. Súčasťou výpožičiek sú absenčné aj prezenčné výpožičky. Najväčší pokles 14 153 sme zaznamenali pri vypožičiavaní periodík. V úseku beletrie a úseku náučnej literatúry sa nám výpožičky zastabilizovali. Pokles badáme v úseku literatúry pre deti a mládež i na pobočke ZŠ Janka Kráľa.

Ukazovatele výpožičiek podľa druhu dokumentov (tab.č.16) vypovedajú, že najviac výpožičiek bolo zrealizovaných z oblasti krásnej literatúry - knihy, ktoré tvorili 66,93 % zo všetkých výpožičiek. Po dlhšom čase nám začali stúpať výpožičky odbornej literatúry a tvoria 18,60 % zo všetkých výpožičiek. Výpožičky periodík poklesli a tvoria len 14,13% oproti 19,06% z roku 2023.

Tab 14 Výpožičky

Výpožičky	r. 2023	r. 2024	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	244 534	229 765	- 14 769	-
odborná lit. pre dospelých + ŠD	36 311	38 257	+ 1 946	16,65
krásna lit. pre dospelých + ŠD	122 102	122 471	+ 369	53,30
odborná lit. pre deti + ŠD	4 864	5 188	+ 324	2,26
krásna lit. pre deti + ŠD	34 645	31 390	- 3 255	13,66
periodiká	46 612	32 459	- 14 153	14,13
špeciálne dokumenty	767	793	+ 26	-
z toho AV dokumenty	162	149	- 13	-
elektronické dok.	157	71	- 86	-
iné špeciálne dok.	448	573	+ 125	-

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2023	r. 2024	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	244 534	229 765	- 14 769	-
z toho absenčné	176 962	176 214	- 748	76,70
z toho prezenčné	67 572	53 551	- 14 021	23,30

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2023	r. 2024	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	244 534	229 765	- 14 769	-
z toho odborná literatúra – knihy	40 580	42 728	+ 2 148	18,60
krásna literatúra - knihy	156 575	153 785	- 2 790	66,93
periodiká	46 612	32 459	- 14 153	14,13
špeciálne dokumenty	767	793	+ 26	0,34

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r. 2023	r. 2024	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	197 155	196 513	- 642	-
z toho pre dospelých	157 814	160 036	+ 2 222	81,44
z toho pre deti	39 341	36 477	- 2 864	18,56

Tab. 18 Výpožičky na obyvateľa, na používateľa, obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2023	r. 2024	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	8,13	7,68	- 0,45
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	6,55	6,57	+ 0,02
výpožičky na 1 používateľa celkom	69,31	64,72	- 4,59
výpožičky kníh na 1 používateľa	55,88	55,35	- 0,53
počet vrátených kníh cez bibliobox	14 348	15 491	+ 1 143
obrat knižného fondu *	2,53	2,47	- 0,06

V úseku beletrie bol najväčší záujem o detektívky a súčasnú slovenskú, zahraničnú literatúru, ktorá je propagovaná v rôznych médiách, snažili sme sa však obrátiť pozornosť čitateľov aj na náročnejšie žánre, ktoré spĺňali vyššie umelecké nároky. V roku 2024 sme v úseku beletrie zaznamenali väčší záujem o knihy z kategórie YA – Young Adult či SCI-FI, preto sme sa ich snažili aj patrične označiť piktogramami, aby boli pre našich čitateľov ľahšie identifikovateľné. Požičovali sa aj cestopisy, reportážna literatúra z vydavateľstva Absynt, bibliografie známych ľudí či beletria v angličtine. Čitatelia prichádzajú do knižnice s konkrétnymi a veľmi

rôznorodými požiadavkami, ktoré sa odvíjajú od ich záujmov, vzdelania, sociálneho statusu, náboženskej orientácie, profesionálnych ambícií, veku a pod. Pri doplňovaní fondu sa snažíme nakúpiť z každého titulu aspoň jeden exemplár, aby bola zachovaná obsahová rôznorodosť fondu.

Najpožičiavanejší beletristickí slovenskí autori boli Róbert Bryndza, Dominik Dán, Táňa Keleová-Vasilková, Hana Repová, Jana Pronská, Jana Benková, Michaela Brnková, Lucia Olinková. Zahraniční Lucinda Riley, Jorn Lier Horst, Freida McFadden, Julie Caplin, Lisa Regan, Cilla Börjlind, Christi Caldwell, Robert Galbraith. Najžiadanejší detskí autori: Aaron Blabey, J.K. Rowling, Liz Pichon, Dav Pilkey, Holly Webb, Christian Tielmann, Cube Kid, Valentín Šefčík, Katarína Macurová, Katarína Kerekesová.

Výpožičky odbornej literatúry tvorili 16,65 % podiel z celkových výpožičiek. Čitatelia preferovali pedagogickú a psychologickú literatúru typu ako byť za 15 minút najlepším rodičom, knihy o zdravom životnom štýle, politike, zdravotnícku a historickú literatúru, cestovateľské bedekre či knihy o umení a marketingu. Týmto požiadavkám prispôsobujeme aj nákup titulov, realizujeme ho po dohovore s oddelením akvizície v miestnych kníhkupectvách alebo cez e-kníhkupectvá.

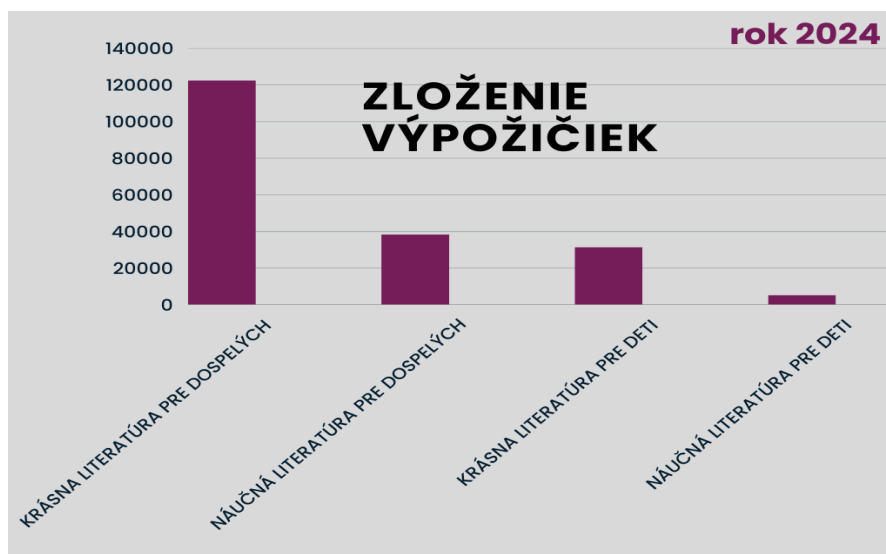
V úseku náučnej literatúry sme aj v roku 2024 informovali o tom, že SNK sprístupnila portál DIKDA Slovenskej národnej knižnice – Digitálna knižnica SNK ponúka čitateľom viac než milión diel v elektronickej podobe. Na prístup k nim stačí bezplatná registrácia. Ide o tzv. voľné diela aj obchodne nedostupné diela. Študovať tu môžu diela, ktorým už uplynula doba autorskoprávnej ochrany (70 rokov po smrti autora), ale aj novšie diela, ku ktorým už nie je možné sa na trhu dostať – ide napr. o vypredané knihy, ktoré sa ale nachádzajú v knižnici, alebo o texty v starších časopisoch. Online knižnica sa otvára celej verejnosti. Pre jednoduchší prístup do Digitálnej knižnice SNK je portál súčasťou aj našej webovej stránky, kde sa v rámci online katalógov vedia čitatelia ľahko preklikať.

Výpožičky periodík tvorili 14,13 % z celkového počtu výpožičiek, čo je s minulým rokom (pokles o 4,93%). V roku 2024 sme odoberali 90 titulov časopisov, z toho 4 v českom jazyku (Burda, National Geographic, Lidé a Země, Simpsonovi). V roku 2024 od pol roka sme začali v úseku literatúry pre deti a mládež odoberať časopis Simpsonovi (Bart Simpson), pretože sme ho už nedostávali od našich čitateľov ako dar a do multimediálneho úseku sme objednali mesačník pre chalupárov a domácich majstrov Moja chalupa.

V úseku náučnej literatúry čitatelia najčastejšie v roku 2024 siahali po denníku Pravda, Sme a Hospodárske noviny a časopisoch Pekné bývanie, Trend, či Lidé a Země, v multimediálnom úseku po denníku Nový čas: nezávislý denník, týždenníkoch a mesačníkoch Plus7dní, Život, Šarm, Slovenka, Téma, Evita.

Výpožičky špeciálnych dokumentov sa mierne zvýšili o 26 a tvoria 0,34 % zo všetkých výpožičiek. Výpožičky kníh podľa používateľov (tab. č.17) poukazujú na to, že 81,44 % zo všetkých vypožičaných kníh boli knihy pre dospelých a 18,56 % tvorili knihy pre deti. Dospelí čitatelia tvoria 53,30 % zo všetkých čitateľov a deti do 15 rokov 46,70 %. V roku 2024 sa na tvorbe výpožičiek najviac podieľali seniori (29,84 % a žiaci od 7 do 15 rokov 12,46 %).

Vzhľadom na zníženie výpožičiek o 14 769 a nižší počet obyvateľov o 195 sa o 0,45 znížilo percento výpožičiek celkom, ale výpožičky kníh na jedného obyvateľa vzrástli o 0,02. Nižší o 4,59 bol aj počet všetkých výpožičiek a výpožičiek kníh na jedného používateľa o 0,53 oproti roku 2023. Obrat knižného fondu sa znížil oproti roku 2023 o 0,06. (Tab. č.18)



Tab. 19 Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2023	r. 2024	Rozdiel
MVS iným knižniciam	9	14	+ 5
MVS z iných knižníc	181	325	+ 144
MMVS z iných knižníc	0	0	0
MMVS iným knižniciam	0	0	0

Pokles v počte prijatých objednávok služby MVS z minulých rokov nepokračoval. Práve naopak vzrástol záujem hlavne o články. V roku 2024 sme zrealizovali 325 objednávok, čo je nárast o 144 oproti roku 2023. Počet xerokópií z celkového počtu bol 170 článkov (nárast o 110 článkov) a 155 kníh. V situácii kedy na náučnom oddelení je o pracovníčku menej ako v minulosti je tento počet žiadaniek postačujúcim číslom pre kvalitné a rýchle vybavenie požiadaviek.

Dlhoročná spolupráca s knižnicami je obojstranne veľmi ústretová, 90 % žiadaniek z asi 30 oslovených knižníc realizujeme cez naše vlastné e-kontá, zvyšok e-žiadankami a mailom.

Ohlas na poskytovanie týchto služieb je veľmi kladný, keďže sa tým zvyšuje kredit a meno našej knižnice a odbornosť služieb úseku náučnej literatúry.

Z fondu našej knižnice bolo realizovaných 14 MVS výpožičiek, čo je nárast o 5 ks. Nemôžeme očakávať väčší záujem zo strany iných knižníc, pretože nepatríme medzi knižnice s veľkým fondom náučnej literatúry a keďže tituly nemáme v duplikátoch, najžiadanejšie sú rozpožičané našimi čitateľmi, pre ktorých sú aj prioritne určené.

Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Knižničný program Clavius umožňuje samostatne evidovať ŤZP a ŤZP-S. Pri zapisovaní za čitateľa knižnice sa musí preukázať preukazom ŤZP. Formu postihnutia už podrobne nespresňujeme, takže zo všetkých používateľov v tejto kategórii vieme bezpečne vyčísliť len slabozrakých a nevidiacich, ktorí si požičiavajú dokumenty a zvukové knihy na úseku ÚNaSS, ktorý fungoval aj v roku 2024. Celkový počet návštevníkov na tomto oddelení bol 28, čo je o 1

menej ako minulý rok. Počet evidovaných zostal na úrovni roku 2023, t. j. 7 používateľov, počet novoevidovaných slabozrakých a nevidomých používateľov bol 3. Dvoch používateľov máme zo skupiny inak postihnutých, konkrétne ide o 1 telesne postihnutú vodičkárku a 1 používateľku nad 75 rokov, ktorá je pripútaná na lôžko a tituly jej nosí opatrovateľ. Počet výpožičiek ÚNaSS v roku 2024 bol 149, čo je oproti roku 2023 pokles o 13.

Tab. č. 20

Kategória používateľov	Počet použ.	Počet výpožičiek	Počet návštev doma/v inštitúcii	Iné služby
Slabozrakí, nevidomí a ŤZP	130	2 916	-	-
imobilní	2	25	-	-
Domovy sociálnych služieb	0	0	-	-
iní	0	0	-	-

Pri zabezpečovaní zvukových kníh sme spolupracovali so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči. Skladbu súborov zvukových kníh prispôbili našim požiadavkám a pri pravidelnej 3-mesačnej obmene oceňujú v poriadku a načas odovzdávané súbory. Aktuálne zvukové knihy si používatelia môžu prezerat' a objednat' aj v online katalógu knižnice.

V evidencii samostatne nesledujeme používateľov z domovov sociálnych služieb a nemáme zavedenú donáškovú výpožičnú službu pre všetkých klientov DSS v meste. Spolupracujeme s jedným zariadením pre seniorov (DSS Anima), do ktorého chodí naša pracovníčka poskytovať biblioterapiu a klientky z DSS sa v tomto roku zúčastnili aj tvorivých dielní s názvom Indiánske pletenie. Táto činnosť je vyhodnotená pri kultúrno-výchovnej činnosti.

1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2023	r. 2024	Rozdiel
počet podujatí	467	466	- 1
z toho informačná výchova /kolektívov/	73	88	+ 15
Počet podujatí	18	18	0
- pre deti predškolského veku			
- pre deti do 15 rokov	232	261	+ 29
- pre mládež	55	47	- 8
- pre dospelých	162	140	- 22
počet podujatí organizovaných mimo knižnicu	17	12	- 5
počet účastníkov podujatí	10 871	12 278	+ 1 407

Kultúrno-výchovná činnosť tvorí podstatnú časť práce knihovníckych pracovníkov vo verejných knižniciach a je príležitosťou na propagáciu knižnično-informačných služieb, kníh,

čítania, autorov a regionálnych osobností. Podujatia sú zamerané najmä na prácu s detskými čitateľmi, študujúcou mládežou a začínajúcich literárnych tvorcov. Veľa podujatí sa nezameriava na žiadnu určitú skupinu a sú určené širokej verejnosti, teda aj potenciálnym používateľom. Osobitná pozornosť sa venuje aj seniorom.

Priemerný počet účastníkov na jednom podujatí bol viac ako 26 návštevníkov.

Pracovníčky Liptovskej knižnice GFB popri svojej základnej činnosti pripravili a zrealizovali: informatické výchovy, exkurzie a slávnostné zápisy: 88

literárne kvízy: 58

rôzne tematické podujatia: 134

čítanie s porozumením / zážitkové čítanie: 38

autorské besedy a čítania: 7

prednášky, workshopy: 28

literárne súťaže: 2

tvorivé dielne: 8

výstavy: 74

klubové stretnutia: 29.

Od 1. marca 2024 došlo k výmene pracovníčok na pozícii kultúrno výchovnej činnosti v úseku beletrie. Nadeždu Kubányovú vystriedala Anna Balážová.

Podujatia pre školy

V r. 2024 trval veľký záujem zo strany škôl o podujatia pre deti v knižnici. Každý pracovný deň sa uskutočnilo minimálne jedno takéto podujatie a to popri stálych výpožičných službách.

Deti z materských škôl mesta aj okolia sa veľmi radi zúčastňovali na tematických podujatiach pod názvom Škôlkárovo okienko, kde hravou formou získali prvé vedomosti o knihách, knižnici, spisovateľoch, ilustráciách.

Väčšinu podujatí pre deti bolo zrealizovaných v spolupráci **so základnými školami** v meste: Evanjelická základná škola biskupa Janošku, ZŠ Apoštola Pavla, ZŠ Demänovská ul., ZŠ Okoličné, ZŠ Janka Kráľa, ZŠ Miloša Janošku, a regiónne: Sv. Kríž, Ľubel'a, Lipt. Ján, Partizánska Ľupča, Kvačany, Závažná Poruba a tiež so súkromnými školskými zariadeniami Félix a Pod stromom. Pracovníčky úseku literatúry pre deti vždy na začiatku nového školského roka pripravujú Ponukový plán podujatí, ktoré sa doručia do škôl a pedagógovia si z tohto plánu môžu vybrať podujatie, o ktoré majú záujem a dohodnúť si konkrétny termín jeho realizácie v knižnici. Samozrejme, je možné zrealizovať podujatie na návrh pedagóga.

Veľkému záujmu sa tešili **literárne kvízy**, napr. Decká z mesta sa nevedia biť, Guľko Bombuľko, Kam zmizol Viktor?, Naša mama je bosorka, Môj anjel sa vie biť!, ale aj **zážitkové čítania**, napr. Osmijankove rozprávky, či **tematické podujatia**: Medové prednášky P. Mihoka,



Ako funguje Zem?, Trhanie kontinentov a skutočné Atlantídy, Tajomstvá najväčších záhad, Ľudská myseľ a kritické myslenie (Dušan Valent), Veselé Vianoce – tradičné zvyky a koledy a Ako slávia Vianoce ľudia v ďalekých krajinách. Najväčšiu návštevnosť sme mali pri **divadelných predstaveniach**: Malá princezná (Divadlo TUŠ) a Smradi (NevaDivadlo). Trochu iný charakter majú **tvorivé dielne** pre deti, napr. s Evou a Petrom Bombárovcami Čarovné kreslo, OFFroad so Zuzanou Líškovou a komiksový **workshop** so sestrami Jančovými Svet superhrdinov. Veľký ohlas až v zahraničí mala **výtvarná súťaž** Kamarátka včielka. V apríli Liptovská knižnica v spolupráci so Spoločnosťou M. R. Štefánika organizovala literárno-vedomostnú súťaž pre žiakov základných škôl o Milanovi Rastislavovi Štefánikovi **Oči plné oblohy**. Zúčastnili sa jej žiaci ZŠ Miloša Janošku, ZŠ Márie Rázusovej-Martákovej, ZŠ Okoličianskej a ZŠ Apoštola Pavla. Víťazkou sa stala Mirka Navrátilová zo ZŠ Okoličianskej.

Beseda s básnikom, humoristom a autorom literatúry pre deti a mládež **Milanom Lechanom** sa uskutočnila v spolupráci so Súkromnou základnou školou Pod stromom. Moderoval ju jeho syn, redaktor Marián Lechan.

Veľmi nás teší záujem o slávnostné zápisy žiakov 2. ročníkov základných škôl do knižnice aj o informatickú výchovu.

Pozornosť detských čitateľov sme sa snažili upútať aj **počas letných prázdnin** a preto sme pre nich zorganizovali kanisterapiu Čítanie so psíkmi Eliškou a Happy, zážitkové čítania s Annou Vlčekovou Veľká chutná dažďovka. Zapojili sme sa do celoslovenskej kampane Prečítané leto aj do Čitateľského maratónu a Noci s Andersenom. Každú stredu sme pre deti a ich rodičov pripravili rôzne spoločenské hry.

Činnosť pobočky na Základnej škole Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši – Podbrezinách bola v oblasti kultúrno-výchovnej činnosti obmedzená na slávnostné zápisy, exkurzie, informatické výchovy a výstavy kníh.

V roku 2024 sme žiakom II. stupňa ZŠ a študentom SŠ ponúkli exkurzie do knižnice, biblio-informačné výchovy, workshopy, prednášky a kvízy. Z ponukového listu vzdelávacích podujatí na aktuálny rok si stredné školy najviac vybrali informačnú výchovu – **Potulky po Liptovskej knižnici**. Dozvedeli sa na nej informácie o histórii Liptovskej knižnice GFB, kto bol Gašpar Fejérpataky-Belopotocký, začiatky slovenského knihovníctva, ako je radený knižný fond v úseku beletrie, ako vyhľadávať dokumenty v online katalógu, aké oddelenia má, a ktoré služby poskytuje naša knižnica. V januári sme do Liptovskej knižnici pozvali na **prednášku Líviu Hlavačkovú**, ktorá sa venuje klinickému výskumu nových liekov a zdravotníckych pomôcok. Študentom 3. ročníka Gymnázia M. M. Hodžu a Evanjelického gymnázia J. Trnavského predstavila svoju knihu Od elixírov po lieky. Priblížila im, ako sa liečilo v Asklépiových chrámoch, či je staršia grécka, čínska alebo indická medicína, čo z Hippokratových postupov sa v medicíne využíva dodnes, aké bizarné postupy na liečenie a oživovanie ľudí sa v minulosti používali. Zistili, ako funguje placebo, ako vyzerá proces dokazovania účinkov pri nových liekoch a aké ďalšie revolúcie v medicíne nás možno čakajú.

Vo februári sme v spolupráci s Ligou za duševné zdravie a Klubom martinských abstinentov pripravili **workshop o abstínaní od rôznych typov návykových látok**. Študentom Evanjelického gymnázia J. Trnavského a Strednej odbornej školy



polytechnickej priblížili svoje príbehy abstinenti od látkových aj nelátkových závislostí a o svoju skúsenosť s poruchou príjmu potravy a sebapoškodzovaním sa s nimi podelila aj peer konzultantka Ligy za duševné zdravie Nina Zibolenová. Na besede mohli študenti a študentky diskutovať o téme závislostí, no najmä o možnosti vymanenia sa z nich.

Do 18. ročníka **Zmaturuj v knižnici** sa zapojilo 6 stredných škôl – Stredná zdravotnícka škola, Hotelová akadémia, Obchodná akadémia P. Zaťka, Evanjelické gymnázium J. Tranovského, Stredná odborná škola polytechnická, Gymnázium M. M. Hodžu a vytvorili 10 súťažných družstiev. Vedomostný kvíz tvorili otázky zo slovenskej a svetovej literatúry, gramatiky, teórie literatúry, histórie vzniku Slovenskej republiky, ale i ekonomiky, zdravotvedy, výtvarného a hudobného umenia a tiež z kritického myslenia a ľudských práv. Siedme kolo otázok bolo venované našim rodákovi Ivanovi Laučíkovi, básnikovi, publicistovi a pedagógovi, pri príležitosti 80. výročia narodenia a 20. výročia úmrtia a Gašparovi Fejérpataky-Belopotockému, zakladateľovi prvej verejnej knižnice a prvého ochotníckeho divadla na Slovensku, pri príležitosti 230. výročia narodenia a 150. výročia úmrtia. Bonusové kolo preverilo, ako dobre rozumejú súťažiaci českým výrazom. O víťazovi sa rozhodlo až v rozstrelovom kole. O prvú pozíciu lepšie zabojovali študentky z Gymnázia Michala Miloslava Hodžu Martina Lehotská a Diana Dobešová. Druhú pozíciu obsadili Milan Ečimovič a Martin Butora z Hotelovej akadémie. Tretie miesto sa ušlo maturantkám zo Strednej zdravotníckej školy v Liptovskom Mikuláši Natálii Košútovej a Rebeke Michalčíkovej.



Aprílové **literárne prednášky Anny Ondrejkovej** boli venovaná významnému regionálnemu autorovi Ivanovi Laučíkovi, jeho životu a dielu a žánrom vedecko-fantastickej literatúry a jej autorom. V októbri Anna Ondrejková, naša uznávaná slovenská poetka a bývalá knihovníčka urobila prednášky na tému ľúbostná poézia. Prednášky študentov Obchodnej akadémie P. Zaťka a žiakov II. stupňa ZŠ Okoličianskej a ZŠ Janka Kráľa vedomostne i kultúrne obohatili. Liptovská knižnica koncom októbra zorganizovala prednášku **Animovaná literatúra**. Študenti Gymnázia M. M. Hodžu (tercia) a žiaci 9. ročníka ZŠ Okoličianskej spolu s lektorkou Ivanou Laučíkovou, producentkou a režisérkou animovaných filmov, pozerali a uvažovali o krátkych animovaných filmoch, ktoré vznikli na námety diel Franza Kafku, Fjodora Michajloviča Dostojevského, Ernesta Hemingwaya či Charlesa Bukowského.



V prednáške **Belopotocký a štúrovci** sa študenti 2. ročníka Evanjelického gymnázia J. Tranovského a Hotelovej akadémie od lektorky Daniely Fiačanovej dozvedeli fakty aj pikošky zo života Gašpara Fejérpataky-Belopotockého, a čo ho spájalo a rozdeľovalo so štúrovskou generáciou.

V decembri úsek beletrie urobil pre čitateľský krúžok **Čítankovo** z Evanjelickej základnej školy biskupa Jura Janošku, ktorý funguje pod

vedením Jarmily Renkovej tematické podujatie *Snehová vločka* a zábavný kvíz o vianočných tradíciách vo svete.

Autorské čítania, besedy so spisovateľmi, prednášky

Podujatia pre verejnosť sme zahájili prednáškou **Od elixírov po lieky**. Prednášajúca Lívia Hlavačková vyštudovala medicínu a profesijne sa venuje klinickému výskumu nových liekov. Okrem toho publikuje populárno-náučné články a blogy na rôzne medicínske a farmaceutické témy, pričom sa zaoberá aj vyvracaním hoaxov týkajúcich sa zdravia a liečby rôznych ochorení. Popri striktných faktoch dáva slovo aj svojej fantázii v poviedkach a románoch zo žánru fantasy – napr. séria Gwind. Na prednáške sa venovala najmä svojej novej knihe *Od elixírov po lieky*, zo zákulisia farmaceutického priemyslu predstavila vývoj liekov, porozprávala aké hrozivé kauzy spojené s výskumom ľudstvo zažilo, a vysvetlila aj nástrahy novodobých elixírov dnešných šarlatánov.

Vo februári sme zorganizovali **krst románu Stanislava Kal'avského ROMA N AMOR**. Stano Kal'avský je regionálny autor. Po básnických zbierkach *Nebo pieklo* (2009) a *Zbierka z pierka* (2014) spísal svoje



cestovateľské zážitky z rôznych kútov sveta do zbierky cestopisov *Čas na priestor* (2021). V priebehu rokov však zbieral materiál na román, ktorý nesie aj autobiografické črty. Zároveň je výpoveďou o prežívaní dejinných zlomov v našej histórii, teda pokúša sa aj o generačnú výpoveď. Predstavuje rôzne svety a komunity a veľký priestor dáva vnútornému prežívaniu

a premýšľaniu postáv. Krstnými rodičmi románu *ROMA N AMOR* boli poetka Anna Ondrejková a prozaik Jaroslav Klus.

Pod vedením certifikovanej lektorky Andrei Vyoralovej sa v marci uskutočnil workshop pri príležitosti Dňa arteterapie.

Arteterapia je liečba výtvarnou činnosťou alebo umením, pracuje s vnímavosťou, predstavivosťou, tvorivosťou a zároveň ponúka iný pohľad na svet a samých seba. Pri kresbe motýľa s použitím neurografiky sa účastníčky dozvedeli viac o sebe a o obrazovej komunikácii. Workshop bol určený všetkým vekovým kategóriám.

V spolupráci s AB-C štúdiom Liptovský Mikuláš, sa v rámci Národného týždňa



trénovania pamäti uskutočnila prednáška **Mozgová rozcvička** s lektorkou Markétou Kořínkovou. Bola určená najmä čitateľom v seniorskom veku, ale i všetkým, ktorí mali záujem dozvedieť sa niečo o mnemotechnikách a tiež ako si rozšíriť rezervnú mozgovú kapacitu.

Celý Liptov je jedna veľká a rozmanitá studnica teplých i studených minerálnych prameňov rôznej chuti, pričom každý prameň lieči inú časť nášho tela. Preto sme v súčinnosti s OZ Slnkotvor a Petrou Mihokovou ponúkli návštevníkom v máji regionálnu prednášku resp.

virtuálnu prechádzku po najznámejších **minerálnych prameňoch** nášho regiónu, na ktorej sa dozvedeli viac o tom, ako minerálne pramene vznikajú, aké druhy prameňov poznáme, aké je ich zloženie, čo liečia, kde sa nachádzajú a nechýbala ani ich ochutnávka.

Daniela Fiačanová je odborná pracovníčka v oblasti kultúry a osvetu. Zaoberá sa regionálnou históriou a preto si pri príležitosti 230. výročia narodenia a 150. výročia úmrtia Gašpara Fejérpataky- Belopotockého pripravila prednášku **Belopotocký a štúrovcí**.

V júli sa uskutočnila prednáška **IWAN STÁLE PRÍTOMNÝ** venovaná Ivanovi Laučíkovi – pri príležitosti 80. výročia jeho narodenia. Na jeho mladosť, tvorbu, prínos pre kultúrny život sme spomínali s uznávanou slovenskou poetkou a bývalou knihovničkou Annou Ondrejkovou, pre ktorú Laučík zosobňoval dobrosrdečného človeka s potrebou rozdať sa pre svoju krajinu.

Peter Vítek, známy mikulášsky archivár a historik zbral poslucháčov na **prechádzku po mikulášskom námestí** a virtuálne ich previedol po uliciach, uličkách a budovách historického Mikuláša, z ktorých nie všetky sa zachovali dodnes. Na besede priblížil zemianske rody, lekárske a lekárnické rodiny.

V novembri sme pozvali do knižnice **Tatjanu Lehenovú**. Autorka predstavila svoj debutový román *Nepoložená otázka*, pričom je už čitateľom známa ako autorka poézie. Kniha reflektuje tému socializmu prostredníctvom náhľadu do života generácie, ktorá sa do totalitného obdobia narodila a prežila v ňom celé svoje dospelie. Beseda bola spojená s autorským čítaním, tombolou, v ktorej návštevníci získali výtlačky autorkiných kníh a autogramiádou.

Záverečná beseda roka patrila regionálnemu autorovi Stanovi Kaľavskému a cestovaniu. Prostredníctvom svojich svetobežníckych spomienok návštevníkov podujatia zbral zohriať sa do oblasti juhovýchodnej Ázie, rozprával o tropických ostrovoch **Borneo a Sumatra**. Keďže rád fotí a robí aj videozáznamy, svoje rozprávanie dokreslil aj zábermi z rôznych kútov navštívených oblastí.



Tvorivé dielne



V rámci roka remesiel, ktorý vyhlásilo mesto Liptovský Mikuláš, knižnica zorganizovala tvorivú dielňu **Indiánske pletenie**, ktorú lektorovala naša dlhoročná čitateľka Nina Stanislavová. Indiánske alebo tiež papierové pletenie je populárnou technikou tzv. upcyklingu, teda opätovného využitia v tomto prípade papierového materiálu. Tvorí sa z neho papierové ruličky, z ktorých je potom možné, podobne ako z prútia, vyrábať pekné a udržateľné dekorácie i praktické drobnosti ako košíky alebo prestieranie. Cieľovou skupinou boli seniori, pozvanie prijali klienti Domova sociálnych služieb Anima Liptovský Mikuláš (v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK).

Jesenný cyklus tvorivých dielní sa uskutočnil v troch dvojhodinových príjemných stretnutiach, na ktorých sa klientky učili pliesť technikou plátňová

väzba a opletenie jednou či dvoma ruličkami. Výsledným produktom boli košíky rôznych tvarov na nerozoznanie od prútených.

Tréning pamäti

Tréning pamäti pre seniorov je mentálne stimulujúca aktivita, ktorá umožňuje posilňovať poznávacie funkcie nad rámec bežných každodenných činností a pomáha seniorov udržiavať v dobrej duševnej kondícii. Tvoria ho špeciálne zacielené aktivity, ktoré podporujú udržiavanie alebo rozvoj kognitívnych funkcií (ako je pamäť, pozornosť, myslenie, plánovanie, organizovanie, úsudok, schopnosť riešiť problémy, porozumieť a používať reč, vyjadrovať sa). V roku 2024 sme pokračovali v tréningoch pamäti pre seniorov. Otvorili sme nový pokračovací kurz s lektorkou kurzu Markétou Kořínkovou, zakladateľkou Občianskeho združenia AB-C v Liptovskom Mikuláši, s ktorou dlhodobo spolupracujeme. Tréning pamäti, 5-hodinový kurz absolvovalo 10 účastníkov (8 žien a 2 muži). Kurz bol zameraný na rozširovanie pamäťovej kapacity mozgu s využitím rôznych mnemotechnických metód, ako napr. metóda loci či vizualizácia, ktoré vhodne doplnili psychomotorické hry, rébusy, matematické hádanky, prešmyčky, hry so slovami či doplňovačky. Účastníci sa stretávali po vzájomnej dohode každú stredu poobede a zmysluplne tak využívali svoj voľný čas. Tréning pamäti podporil Fond na podporu umenia.



Iné podujatia

Burza kníh alebo knižničný jarmok je tradičná a čitateľmi obľúbená akcia, na ktorej za symbolickú cenu 1 € ponúkame vyradené knihy z nášho fondu a knižné dary a časopisy od verejnosti. Dávame im tak druhú šancu. V roku 2024 sme **Knižničný jarmok** mali počas celého roku, keďže sme disponovali väčším množstvom kníh, ktoré nám darovali čitatelia. Naši návštevníci si mohli odnieť knihu domov aj zadarmo, vo vestibule knižnice máme zriadený stôl, z ktorého si mohli vybrať staršie a opotrebovanejšie tituly. Celoročne sme z darov a vyradených kníh dopĺňali **Knižnicu v železničnej stanici**, z ktorej si cestujúci môžu zobrať knihu do vlaku alebo len tak. S dobrým ohlasom sa už po tretíkrát stretla akcia v parku Liptovskej knižnice **antikvárný predaj kníh a časopisov**, kde školopovinné deti ako odmenu za vysvedčenie dostali knihu zdarma, alebo si knihy a časopisy návštevníci kúpili za dobrovoľný príspevok.

Pri príležitosti **Medzinárodného dňa darovania knihy** sme v úseku beletrie knižným prevkapaním už po tretí raz odmenili každého, kto si 14. februára požičal tri a viac kníh.

V rámci podujatia **Je nás počut'** (IV. ročník) Marcela Feriančeková, Nadežda Pačajová, Anna Balážová a Petronela Jančušková čítali z okien Liptovskej knižnice z knihy Ivety Zuskinovej *Liptov v ľudovej kultúre a Remeslo má zlaté dno*. Ukážky boli tematicky ladené k mestskému Roku remesiel. Projekt je zároveň spoločnou aktivitou knižníc Žilinského kraja, kedy sa v jeden deň a v jednu hodinu číta z okien knižníc pre ľudí do ulice a podujatie sa konalo počas Týždňa slovenských knižníc.



21. marec je deň, keď vzdávame úctu všetkým básnikom, oslavujeme Svetový deň poézie. Tentoraz sme si pre našich čitateľov pripravili a rozдали „**lod'ku poézie**“ s básňami Ivana Laučíka Liptov a Anny Ondrejkovovej Dotyky.

10. mája sme pripravili **Spomienku na Ivana Laučíka**. Pri pripomienke 20. výročia úmrtia básnika sa pri jeho hrobe stretli bývalí kolegovia, žiaci, študenti a knihovníčky, aby si na Ivana zaspomínali a prečítali z jeho textov. Pripomenuli sme si tiež 150. výročie úmrtia **Gašpara Fejérpataky-Belopotockého**. Položením venca pri jeho soche sme vzdali hold jeho bezhraničnej viere v silu slova.

Kultúrne a vzdelávacie inštitúcie v Liptovskom Mikuláši sa 15. mája od 18.00 do 22.00 zapojili



do medzinárodného podujatia **Noc literatúry**. Liptovský Mikuláš sa tak pridala k iným slovenským, českým a európskym mestám. Do 16. ročníka sa v Mikuláši zapojilo šesť inštitúcií - Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého, KC Diera do sveta, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Múzeum Čierny orol, Múzeum Janka Kráľa a v Gymnázium Michala Miloslava Hodžu. V Liptovskej knižnici si mohli návštevníci vypočúť poetku Annu Ondrejkovú v ukážke z poviedkovej knihy svetoznámeho španielskeho

režiséra Pedra Almódovara Caballera *Posledný sen* v preklade Evy Reichwalderovej.

V máji sa v Liptovskej knižnici uskutočnil 11. ročník obľúbeného súťažno-vedomostného kvízu **Monitoring v knižnici**. Deviatci zo základných škôl – Svätého Kríža, Partizánskej Ľupče, Ľubele, Janka Kráľa, Demänovskej ulice, Okoličianskej a Základnej evanjelickej školy biskupa Jura Janošku si v ňom preverili svoje vedomosti nielen zo slovenskej a svetovej literatúry, teórie literatúry, gramatiky, ľudovej slovesnosti, ale tiež z histórie a geografie. Jedno kolo otázok bolo venované Gašparovi Fejérpataky-Belopotockému pri príležitosti 230. výročia narodenia a 150. výročia úmrtia. Zo siedmich dvojčlenných družstiev sa v súťaži najviac darilo Liliane Dutkovej a Lenke Hazuchovej zo ZŠ Ľubel'a. Na druhom mieste skončili žiaci Michal Černoch a Timotej Peterec zo ZŠ Partizánska Ľupča a tretie miesto obsadili dievčatá Vanesa Sopóciiová a Lenka Kleinová zo ZŠ Janka Kráľa. **Knihá môjho srdca** je už tradičné júnové podujatie, na ktorom deti čítajú zo svojich najobľúbenejších knižiek. Po dva roky

spolupracujeme s čitateľským krúžkom Čítankovo pod vedením Jarmily Renkovej z Evanjelickej základnej školy biskupa Jura Janošku.

Koncom septembra sme vyhlásili zbierku pre klientov DSS Anima **Pozornosť, ktorá zahreje**. Čaje, rukavice, ponožky, čiapky - to všetko sa nám podarilo vyzbierať a darovať seniorom, v rámci mesiaca október – mesiaca úcty k starším.

Na vyhodnotení **Naj čitateľa** v úseku literatúry pre deti a mládež si najaktívnejší čitateľa za rok 2024 prevzali diplomy aj s malým prekvapením, ktoré pre nich pripravili pracovníčky knižnice. **Najlepší čitateľa za úsek beletrie:** Ján Adamčík, Daniela Bukovská, Viera Dzurošková, Viera Ferianček-Bellová, Gabriela Humená, Janka Klobušiaková, Mária Korčeková, Anna Kosírová, Helena Makovická, Beáta Pokrievková, Elena Teniaková, Katarína Uličná.

Súťaž

Kniha Liptova 2023

Usporiadali sme už 17. ročník čitateľskej ankety Kniha Liptova. Autori, vydavatelia, knižnica i široká verejnosť nominovali tituly späť s Liptovom do konca februára. Čitateľa si mohli počas hlasovania všetkých **34 nominovaných kníh** prezrieť v hlavnej budove knižnice v úseku beletrie. Tak ako po minulé roky, aj tento rok bola kategória beletrie takmer dvojnásobne početnejšia ako kategória odbornej literatúry, zaradených do nej bolo 22 titulov, odborných publikácií bolo nominovaných 12. Krásnej literatúre dominovali romány a knihy pre deti,



zastúpená bola však aj poézia. Pestré nominácie odborných publikácií tvorili prevažne monografie dokumentujúce históriu liptovského regiónu, výtvarné umenie i poéziu, zastúpený bol aj šport. Tentokrát však chýbali monografie obcí, ktoré sa po minulé roky zvykli umiestniť medzi ocenenými.

Prevažná väčšina hlasujúcich uprednostnila vyplnenie online verzie hlasovacieho lístku. Zapojilo sa ich týmto spôsobom 1 026 a odovzdali 648 hlasov v kategórii beletria

pre dospelých a pre deti a 875 hlasov v kategórii odborná literatúra pre dospelých a pre deti. Priamo v knižnici hlasovalo 91 návštevníkov, hlasy prišli aj poštou. **Celkovo sa tento rok rozhodlo zapojiť do ankety 1 288 ľudí**, ktorí spolu odovzdali knihám, ktoré sa rozhodli podporiť, 1830 hlasov, 870 v kategórii beletria a 960 v kategórii odborná literatúra.

V kategórii beletrie získala najvyššie ocenenie básnicko-výtvarná kniha Mily Haugovej a výtvarníka Jána Kudličku Isola Sacra. Druhé miesto obsadila rozprávková kniha Milana Igora Chovana Zorka a permoníci. Kniha Martina Daňa Odkaz na skle, určená pacientom s Tourettovým syndrómom, sa umiestnila na treťom mieste.

V kategórii odbornej literatúry pre dospelých a deti výraznou väčšinou hlasov zvíťazil bedeker sveta poézie spoluautoriek Jany Juhásovej a Silvie Kaščákovej Slovníček z básničiek. Druhé miesto získala publikácia viacnásobnej laureátky Kniha Liptova Ivety Zuskinovej Liptov

: kuchyňa starých materí. Na tretie miesto posunuli svojimi hlasmi účastníci ankety publikáciu Tesla Liptovský Hrádok v retrospektíve.

Slávnostné vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo v utorok 23. apríla 2024 v prítomnosti nominovaných autorov, zástupcov samospráv a kultúrnych inštitúcií a mediálnych partnerov. Ocenené knihy boli spolu s víťaznými titulmi ostatných regionálnych knižníc Žilinského kraja súčasťou **putovnej výstavy**. V Liptovskej knižnici Gašpara Fejérpataky-Belopotockého si ju mohli záujemcovia prezrieť v úseku beletrie od 22. júla do 10. augusta. Predtým ešte prebehlo hlasovanie a následné udelenie titulu Kniha Žilinského kraja 2023 v 1. ročníku súťaže, o ktorom čitateľská verejnosť rozhodla prostredníctvom online hlasovania.

Krídla Ivana Laučíka

Vyhlásili sme už 42. ročník literárnej súťaže Krídla Ivana Laučíka, do ktorej sa prihlásilo 78 začínajúcich autorov s 85 súťažnými príspevkami. Aj tento rok mala prevahu poézia (54) nad prózou (31). Prevažnú väčšinu textov poslali autori z mladšej vekovej kategórie do 29 rokov. Začínajúcich autoriek bolo 56 a autorov 22, príspevky prišli zo všetkých končín Slovenska.

Porota zostala v rovnakom zložení ako v roku 2023, poetka Anna Ondrejková, poetka Silvia Kaščáková, literárna vedkyňa Jana Juhásová, prozaik Matej Thomka a novinár Peter Laučík. Tentokrát však prvýkrát bola súťaž anonymná a mená ocenených autorov sa dozvedeli porotcovia až po rozhodnutí o výsledkoch.

Slávnostné vyhodnotenie literárnej súťaže bolo tento rok naplánované na 4. júla, v deň 80. výročia narodenia Ivana Laučíka. Ako spomienku na Ivana Laučíka darovali poslanec Tomáš Martaus a maliar Pavel Petráš Liptovskej knižnici jeho portrét. Na vyhodnotení sa porotcovia stretli s ocenenými autormi Jelou Abasovou, Miroslavom Lukačovičom, Teréziou Kočiškovou, Alfrédom Tóthom, Samuelom Vahovským, Marekom Jarošom, Václavom Papežom a Annou Zábajnikovou. Literárnu súťaž podporili Fond na podporu umenia a Mesto Liptovský Mikuláš.



Rázusovie Vrbica – prehliadka literárnej tvorby a recitačného umenia detí Liptova

Vyhodnotenie 29. roč. prehliadky sa uskutočnilo 24.5.2024. V literárnej časti, ktorej sa zúčastnilo 19 mladých autorov z 10 základných škôl Liptova, boli ocenení – v kategórii próza: Terézia Fridmanová (ZŠ JDM Lipt. Hrádok), Nella Pogranová (ZŠ Lúčky), Samuel Glos (ZŠ Hradná Lipt. Hrádok), Zuzana Bartošová (ZŠ J. Kráľa Lipt. Mikuláš), Laura Dišková (ZŠ Ľubel'a), Eliška Vargová (ZŠ Hradná Lipt. Hrádok), v kategórii poézia: Nina Koštialová (ZŠ Lipt. Osada), Tomáš Uram (ZŠ J. Kráľa Lipt. Mikuláš), Diana Trnková (ZŠ Hybe), Lukáš Bobula (ZŠ Dem. cesta, Lipt. Mikuláš), Eva Pajunková (ZŠ J. Kráľa Lipt. Mikuláš), Tamara lehotská (ZŠ Východná). Cenu Martina Rázusa sa porota rozhodla neudelieť. Porota: básnik Jozef Daník, prozaička Silvia Vančová, riaditeľka knižnice Marcela Feriančeková. Podujatie sa

uskutočnilo v spolupráci s Liptovským kultúrnym strediskom, ktoré garantovalo recitačnú časť prehliadky.



Podujatia pre seniorov

Podujatia v DSS tvoria osobitnú kapitolu KVČ. S Domovom resp. Centrom sociálnych služieb ANIMA na sídlisku Podbreziny sme nadviazali úzku spoluprácu v roku 2012 v rámci Európskeho roka aktívneho starnutia a generačnej solidarity.

Stretnutia v DSS Anima sú zamerané na skupinovú biblioterapiu, resp. rozprávoterapiu – liečbu slovom, knihou, rozprávkou, ktorá pôsobí na seniorov motivačne, aktívne vyplňa ich voľný čas a pomáha prekonávať emocionálnu izoláciu.

Stretnutia sa konajú raz do mesiaca (aj v lete) pod taktovkou knihovničky Nadeždy Pačajovej. Voľba literatúry je prispôbená požiadavkám klientov, ich veku, zdravotnému stavu, ale



zvolená je aj tematicky podľa ročného obdobia a aktuálnych sviatkov. Čítaný príbeh je vždy pozitívny, jednoduchý a so šťastným koncom, ako sú rozprávky a povesti. Poslucháči sú veľmi citliví na vnútornú pravdivosť a presvedčivosť čítaných diel, mnohokrát dochádza ku konfrontácii vlastných zážitkov a spomienok s čítaným textom. Cieľom tejto aktivity je dosiahnuť aktívne počúvanie deja, snaha udržať koncentráciu a pozornosť poslucháčov.

V rámci biblioterapie sa často pracuje aj s malými folklórnymi útvarmi ako sú príslovia, porekadlá, pranostiky a hádanky, ktoré klienti obľubujú (tzv. paremiologická terapia). Stretnutie s človekom „zvonka“ je pre klientov osviežením v jednotvárnom živote a pozitívne vplýva aj na ich psychiku.

Nástenky

Pracovníčky oddelenia beletrie pripravovali každý mesiac pre návštevníkov knižnice nástenku zameranú na výročia spisovateľov a iných významných osobností a zároveň na nej predstavili aktuálneho držiteľa Nobelovej ceny za literatúru nórskeho spisovateľa Jona Fosseho (laureáta za rok 2023). Na ostatných propagačných nástenkách v budove knižnice a v podchode na Garbiarskej ul. sme informovali čitateľov o súťažiach Kniha Liptova 2023 a Krídla Ivana Laučíka a ich výsledkoch, spropagovali sme na nich pripravované podujatia, uverejnili aktuálne otváracie hodiny. Na úseku beletrie sme pripravili nástenky k regionálnym osobnostiam, významným dňom, prísloviám a z vydarených podujatí predchádzajúceho obdobia. Pozitívny ohlas mali nástenky Naši zvierací miláčikovia (20.9.), pri príležitosti Svetového dňa zvierat či nástenka zložená zo starých fotiek k 195. výročiu založenia Liptovskej knižnice (30.10.).

Výstavy

Knižnými výstavami sme aj v roku 2024 pripomínali osobnosti slovenskej i svetovej literatúry a kultúry, významné udalosti, pamätné dni a literárne ceny. Výstavy sa nám osvedčili, pretože čitatelia majú k dispozícii literatúru s určitou témou alebo tvorbou autora a nemusia hľadať v regáloch. Prezrú si ich (prezenčné výpožičky) a niektoré si následne vypožičajú aj absenčne. Častokrát objavujú nové knižné tituly, ktoré rozšíria ich čitateľský obzor. Aj toto je spôsob, ako upozorniť čitateľov na literatúru a zároveň prispieť k zvýšeniu výpožičiek. Na úseku beletrie pokračoval cyklus výstav, ktoré predstavili víťazov literárnej súťaže Krídla Ivana Laučíka z rokov 2023 a 2024. Od marca sme vystavovali nominované knihy Kniha Liptova 2023. Víťazné diela Kniha roka 2023 z regiónov ŽSK a Knihu Žilinského kraja 2023 sme vystavovali v letných mesiacoch.

Klubová činnosť

Literárny klub

V roku 2024 sa uskutočňovali literárne stretnutia klubu na mesačnej báze, s výnimkou letných mesiacov. Od marca funguje klub v koordinácii s Annou Balážovou. Obsahové zameranie



klubových stretnutí bolo rôznorodé, okrem literárnych a knižných tém sme otvorili témy archeologické či filmové. Aj na klubovej úrovni sme si pripomenuli život a dielo Ivana Laučíka a na spoločných stretnutiach bola snaha vrátiť sa aj k autorským čítaniam. Ozvláštnením bola návšteva výstavy Jarný salón v Synagóge, kde vystavovala aj členka klubu Andrea Jármayová. V Diere do sveta sme sa pre zmenu zúčastnili diskusie Prežije príroda najbližšie 4

roky? s expertmi E. Kovačechovou, M. Kuchtom a O. Kamenierom.

Stabilnými a dlhoročnými členmi klubu sú: A. Ondrejková, P. Laučík, A. Laučíková, J. Bakoš, P. Hajko, I. Repček, A. Jármayová, J. Janovičová, A. Uramová, K. Javorská.

V roku 2024 sa nám nepodarilo vydať **60-te číslo Krjel**, nakoľko na publikovanie nie je zatiaľ dostatok finančných prostriedkov a zo strany členov klubu ani literárnych príspevkov na naplnenie nového čísla.

English reading club

S iniciatívou založiť anglický knižný klub – Summer Reading Club – prišla ešte v roku 2023 čitateľka Katarína Paalová, ktorá podobný klub navštevovala v Žiline. Letný klub si hneď získal



nadšencov, ktorí čítajú a chcú sa o knihách rozprávať po anglicky, odovzdať si navzájom čitateľské tipy a upozorniť aj na zaujímavé tituly v policiach s anglicky písanou literatúrou na úseku beletrie.

Od septembra 2023 a počas celého roku 2024 K. Paalová rozbehla **English Reading Club** každú prvú stredu v mesiaci, ktorého knižnú tému a autora mesiaca spoločne vyberali členovia klubu. Klub má stabilné jadro a stále oslovuje ďalších

nových účastníkov. English Reading Club podporil aj Fond na podporu umenia.

Ukrajinsko-slovenský knižný klub 16+



Knižný klub ukrajinsko-slovenský 16+ vznikol v januári 2024 z iniciatívy ukrajinskej študentky **Yelizavety Tomilovych** a občianskeho združenia YMCA Liptovský Mikuláš s cieľom uľahčiť ukrajinským študentom štúdium literatúry v slovenských školách. Klub sa stretával 1x za mesiac a diskutovalo sa v slovenskom jazyku o známych knižných dielach, ktoré sú súčasťou povinného čítania na stredných školách. Klub si veľmi rýchlo získal svojich

priaznivcov, nielen z radu študentov. Pre zaneprázdnenosť Yelizavety však klub v septembri po vzájomnej dohode ukončil svoje pôsobenie.

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Bibliograficko-informačná regionálna činnosť bola zabezpečovaná podľa plánu činnosti, potrieb používateľov knižnice, aktuálneho diania v regióne Liptova alebo v rámci spolupráce s regionálnymi inštitúciami.

Úlohy so zameraním na bibliografiu, regionalistiku a informatiku sa počas roka plnili priebežne.

- **Excerpcia seriálov a automatizované spracovávanie bibliografických regionálnych záznamov:**

- **excerpované** boli **články** z celoštátnej periodickej tlače **retrospektívne** za roky 1956, 1958, 1962 - 1963, 1966 - 1967, 1972 - 1989, 1991 - 1993, 2003, 2005, 2010, 2014, 2018, 2020, 2022 - 2023, **súbežne** za rok 2024, do databázy boli priebežne dopĺňané aj ďalšie články sekundárne získané regionálnou bibliografickou činnosťou
- v centrálnej budove (KIS) bolo v uvedenom období **pravidelne monitorovaných 42** periodík, vrátane odborných periodík z oblasti knihovníctva - aktuálne i retrospektívne, online, a tiež darované periodiká. V ÚRL bolo **monitorovaných 46 regionálnych** (v tom obecné 36, školské 5, firemný 1, cirkevné 2 literárne 2) a **17 nadregionálnych periodík**. Excerpcia a automatizované spracovávanie regionálnych záznamov sa vykonáva pre potreby regionálnej bibliografie v knižnici (elektronický výstup ročenky Liptov v tlači, personálne a tematické bibliografie, bibliografické letáky a i.), pre potreby používateľov a širokej verejnosti (rešerše); excerpcia a spracovávanie záznamov má každoročne plynulé pokračovanie a ukončenie na začiatku ďalšieho kalendárneho roka
- boli spracovávané záznamy zo zošitovej podoby SNB články za r. 1993
- monitoring tlače pre Liptovskú galériu P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši
- zabezpečoval sa priebežný analytický rozpis regionálnych a nadregionálnych dokumentov, najmä knižných dokumentov (knihy, zborníky)

- **Uchovávanie periodík a spracovávanie albumov výstrižkov** (podľa vročenia):

- uchovávanie periodík: v ÚRL sú archivované všetky spracované regionálne periodiká, staršie ročníky sú viazané, ostatné nadregionálne periodiká sa uchovávajú v ÚRL aj v KIS jeden kalendárny rok dozadu, následne sú spracované formou výstrižkov do albumov (výstrižky ďalej spracované automatizovane - 773 ďalší zdroj), albumy výstrižkov sú budované podľa vročenia, staršie podľa tematiky
- príprava a uchovávanie výstrižkov v albumoch výstrižkov je súčasťou excerpcie KIS aj ÚRL, priebežne sa dopĺňali o výstrižky aj už existujúce ročníky albumov

- **Budovanie databáz a počty záznamov:**

- **informačný aparát** ÚRL a KIS bol priebežne budovaný ako v predchádzajúcich obdobiach: knižničný fond (vrátane albumov výstrižkov), databáza AKS Clavius (dokumenty a ich analytické rozpisy, databáza regionálnych autorít a databáza miest a obcí regiónu Liptova), fotografická databáza regionálnych osobností
- počet záznamov v celej databáze knižnice s väzbou na región = **registrované záznamy** k 31.12.2024: **autority 3 565 + tituly 14 356** (AVD, elektronické zdroje - tlačové správy a i., firemná literatúra, grafika, hudobniny, knihy, kartografické dokumenty, multimédia, normatívne dokumenty, oficiálne dokumenty, periodiká, PC súbory, rukopisy, špeciálne tlačoviny, vedecké a VŠ práce, zborníky, zvukové dokumenty) + **články 106 585** (články v periodikách 98 032, články v zborníkoch 1 104, články v knihách 7 066, články v špeciálnych tlačovinách 274, články v zvukových dokumentoch 30, články v grafike 79) + záznamy **o mestách a obciach 159, spolu: 124 665**

V AKS Clavius bola budovaná a priebežne aktualizovaná:

- **databáza** rôznych typov **regionálnych dokumentov** (lokácia ÚRL) - počet záznamov k 31.12.2024: **21 202**
- **databáza regionálnych článkov** - počet záznamov k 31.12.2024: **106 585** (prírastok: + 5 024, v tom 2 726 článkov súbežnej a 2 298 článkov retrospektívnej regionálnej bibliografie)
- **databáza regionálnych autorít** (biografické spracovanie - anotovanie životopisných hesiel, fotografický a iný obrazový materiál mimo AKS Clavius) pre informačné potreby knižnice; používateľom a širokej verejnosti dostupná prostredníctvom katalógu Carmen. Výstupom sú o. i. tlačenou formou vydávané *Výročia...* s plnými biografickými textami a odkazmi. Databáza bola rozširovaná a systematicky dopĺňaná o nové regionálne autority (z fondov knižnice, dotazníkového prieskumu, internetu, ďalších zdrojov), existujúce záznamy boli aktualizované na základe priebežného prieskumu regionálnych osobností a zdrojových prameňov (stotožňovanie, opravy a/alebo aktualizácie faktografických informácií, odkazy na zdroje podľa STN ISO 690), vykonával sa priebežný analytický rozpis regionálnych a nadregionálnych titulov (najmä slovníkov, zborníka Biografické štúdie a i.). Počet záznamov regionálnych autorít v databáze k 31.12.2024: **3 565**, v tom **2 549 osobných autorít** a **1 016 korporácií**
- **databáza vydavateľov** v regióne k 31. 12. 2024: **511**
- **databáza miest a obcí** Liptova - databáza vybudovaná v predošlom AKS PC-Lib s faktograficky- popisnými údajmi, väzbami na knižničný fond a sprievodným obrazovým materiálom; ďalej sa nespracováva, je v čiastočnej podobe prístupná v AKS Clavius (**159** záznamov)
- **Fond regionálnej literatúry a registrované informácie:**
 - podľa finančných možností LK GFB sa získaval, dopĺňal a spracovával knižničný regionálny fond, v ÚRL bolo skatalogizovaných 357 knižničných jednotiek regionálneho charakteru (knihy - 93, grafika - 133, špeciálne tlačoviny - 123, zborníky - 4, zvukové dokumenty - 2, firemná literatúra - 2)
 - **knižničný regionálny fond** (lokácia ÚRL) - stav k 31. 12. 2024: **21 202 knižničných jednotiek** (knihy 3 854, grafické dokumenty 2 681, audiovizuálne dokumenty 41, špeciálne tlačoviny 4 257, zborníky 405, zvukové dokumenty 43, firemná literatúra 104, normatívny dokument 1, kartografické dokumenty 78, oficiálne dokumenty 49, počítačové súbory 4, vedecké a vysokoškolské práce 23, rukopisy 2, multimedialne dokumenty 5, periodiká 9 655)
 - **prírastok knižničných jednotiek:** + **681** (57 knihy, 133 grafika, 107 špeciálne tlačoviny, 2 zborníky, 380 periodiká, 2 zvukové dokumenty), pozn.: úbytok bol 1 kartografický dokument, t. j. konečný prírastok + 680
 - na digitálne spracovanie boli v rámci spolupráce doručené niektoré regionálne periodiká do CVTI v Bratislave (júl 2024)
 - **prezenčné výpožičky regionálnej literatúry:** spolu **2 862** (knihy 687, periodiká 1 816, ostatné dokumenty 297, výstrižky 62)
 - **počet návštevníkov ÚRL:** **368**
 - **pracoviská poskytovali faktografické, dokumentografické a bibliografické informácie a služby** regionálneho charakteru, albumy výstrižkov a regionálnu literatúru používateľom knižnice, iným knižniciam, kultúrnym inštitúciám mesta L. Mikuláš, individuálnym záujemcom o štúdium regionálnej problematiky
 - **registrované bibliografické a faktografické informácie na regionálne témy:** spolu **4 292** (3 540 záznamov v bibliografiách, slovníkoch + 182 záznamov v regionálnych rešeršiach + 570 registrované informácie regionálneho charakteru v AKS)
 - k bibliograficko-informačným a regionálnym činnostiam bola využívaná hlavne vlastná databáza AKS Clavius, databáza katalógov SNK, portál Slovenské MDT Online, internet

Tab. 22 Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Ukazovateľ	r. 2023	r. 2024	Rozdiel
počet registrovaných bibliograf. a faktogr. informácií zameraných na regionálne témy	4 697	4 292	- 405
počet vypracovaných bibliografií /tlačené + elektronické/ spolu	2	7	+ 5
z toho kalendárium	1	0	- 1
ročenka	1	1	0
personálna bibliografia	0	1	+ 1
bibliografický leták	0	2	+ 2
iné /životopis. medailón, inf.leták a pod./	0	3	+ 3
počet vypracovaných rešerší	33	41	+ 8
- z toho počet rešerší na regionálne témy	12	7	- 5
počet titulov monitorovaných periodík spolu	104	105	+ 1
- z toho periodiká regionálneho zamerania	46	46	0
počet záznamov v databáze regionálnej článkovej bibliografie spolu	101 561	106 585	+ 5 0024
z toho ročný prírastok spolu	6 915	5 024	- 1 891
- z toho články z periodík	5 359	4 713	- 646
články zo zborníkov, kapitoly z kníh a iných špeciálnych tlačovín	1 556	311	- 1 245
fond regionálnych dokumentov spolu	20 522	21 202	+ 680
z toho - knihy /počet KJ/	3 797	3 854	+ 57
- periodiká /počet titulov/	9 275	9 655	+ 380
- iné - spracované v KIS /drobné tlače, AV dokumenty, firemná lit., grafika, mapy a iné špec. dokumenty/	7 450	7 693	+ 243
elektronická databáza regionálnych autorít - počet autorít spolu	3 527	3 565	+ 38
z toho osobné autority	2 524	2 549	+ 15
korporatívne autority	1 003	1 016	+ 13
elektronická databáza fotografií - počet spracovaných záznamov fotografií v KIS	*	*	*
výpožičky regionálnych dokumentov spolu	2 594	2 862	+ 268
z toho - knihy	598	687	+ 89
- periodiká	1 696	1 816	+ 120
- výstrižky	57	62	+ 5
- iné	243	297	+ 54
počet zrealizovaných regionálnych podujatí /garant podujatia - regionálne oddelenie/	2	2	0
počet návštevníkov regionálneho oddelenia	357	368	+ 11
počet využívaných elektronických databáz	4	4	0

Pozn.:

*fotografie spracované v súvislosti s regionálnymi autoritami nie sú v DB spracované ako záznamy, ale tvoria doplnujúci informačný materiál (zostavovanie bibliografií, letákov, medailónov) mimo AKS Clavius

- **Rešeršná činnosť:**

- v Úseku náučnej literatúry neboli požiadavky používateľov na rešerše s väzbou na región Liptova - žiadna taká rešerš nebola zostavená
- pre potreby bibliografického pracoviska bolo v KIS zostavených 7 rešerší k regionálnym autoritám (K. Sokol, M. Martinček, A. Slafkovský, I. Š. Šenšel, J. Vajs, P. Zaťko, P. Lehotský - spolu 182 záz.)

- **Edičná činnosť:**

- **Liptov v tlači 2024** [elektronický zdroj] : bibliografická ročenka. Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024.
Pozn.: na začiatku roka 2025 dobieha excerpcia a spracovanie záznamov (záznamy sa nachádzajú v AKS
Clavius, počet záznamov: 2 970)
- **Tradičné remeslá 2024** : pracovná bibliografia pri príležitosti vyhlásenia roku 2024 v Liptovskom Mikuláši za Rok remesla (600. výročie mestských jarmokov) / zostavovateľka Ivona Salajová. - Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024 (228 záz.)
- **Ivan Laučík** [špeciálna tlačovina] : biografický leták pri príležitosti 80. výročia narodenia a 20. výročia úmrtia / zostavila Ivona Salajová. - Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024 (171 záz.)
- **Gašpar Fejérpataky-Belopotocký** [špeciálna tlačovina] : biografický leták pri príležitosti 230. výročia narodenia a 150. výročia úmrtia / zostavila Ivona Salajová. - Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2024 (171 záz.)
- Pozn.: v štádiu spracovávania sú **Výročia 2023** : kalendárium výročí regionálnych autorov a osobností okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok / zostavovateľka Ivona Salajová. - Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, [2025]

- **Informačná činnosť:**

- a) **CLAVIUS - servis automatizovaného knižničného systému (AKS Clavius, Veverička a Carmen):**

pracovníčka KIS zabezpečovala priebežný servis a správcovstvo (priebežne podľa potreby v spolupráci s V. Romokom - servisné zastúpenie systému na Slovensku) v oblasti katalogizácie, bibliografie, výpožičiek, nastavení právomocí a LAN v centrálnej budove knižnice a na pobočkách:

- update AKS Clavius
- nastavenia AKS podľa aktualizácií systému firmou LANius, s. r. o. (bloky Výpožičky a Katalogizácia), podľa potreby odstraňovanie chýb a/alebo úpravy v AKS a katalógu Carmen - priebežné online konzultácie s V. Romokom
- servis AKS Clavius priamo a/alebo cez Veveričku: doplnené ďalšie formy podujatí, archivácia/anonymizácia čitateľov (GDPR)
- konzultácie a nastavenie systému s PAYSÝ, s. r. o. k správne fungovaniu digitálnych Čitateľských kariet, členskému a registračnému obdobiu, aktualizácii výpožičiek, nastaveniu zmien otváracích hodín knižnice a i.
- priebežné prečíslovania preukazov s vysokou číselnou hodnotou z predošlého AKS pre potreby aktivácie digi kariet čitateľom
- nastavenia: oddelení a ich vzťahov, kategórií registrácií (kategórie čitateľov) a údajov o čitateľoch, voliteľných hodnôt čitateľov pre ÚDL (školy, triedy), hlášky obmedzenia počtu výpožičiek pre ÚDL, zmeny otváracích hodín (výpožičnej doby) a zatváracích dní a období, (vrátane prolongácií výpožičiek, rezervácií, upomienok a MVS), zmena Cenníka poplatkov od 1. 5. 2024 a i.

- zlučovanie duplicit / opravy čitateľov v databáze
 - priebežná oprava a aktualizácia Slovníka - Autority (Osobné meno, Meno korporácie, Meno akcie, Geografické meno, biografické heslá POZ, citácie zdrojov 670, polia NAR, UMR, PUS, REG, OBL), súbežná kontrola na regionalitu „R“
 - priebežná oprava a aktualizácia Slovníkov - Kľúčové slová, MDT, Zdroje 461/773
 - priebežné retrospektívne dopĺňanie a aktualizovanie údajov v poli 600-651 VEC najmä v záznamoch článkov z periodík a v analytických rozpisoch kníh
 - priebežná oprava zdrojových údajov v periodikách a analytických rozpisoch dokumentov, dopĺňanie sekundárneho zdroja - pole 773 retrospektívne
 - opravy Slovník - Odbor pôsobenia
 - nastavenie právomocí zamestnancov
 - nastavenia kupónov pre kolektívne podujatia alebo individuálne pre čitateľov (Veverička)
 - nastavenia Carmen – umiestnenie prihlasovacích polí v hornej časti titulnej obrazovky (mobilné zariadenia, PC)
 - nastavenie súhlasu s pozvánkami na akcie pre čitateľov
 - konzultácia s V. Romokom k bloku metodiky a štatistickému výkazníctvu
 - úprava výstupných šablón pre využitie služby bibliobox
 - nastavenie prístupov pre nových zamestnancov (AKS Clavius, Veverička)
 - generovanie nových / náhradných digitálnych Čitateľských kariet čitateľom (libratio.sk, Veverička)
- b) spolupráca s Ing. Milanom Jančuškou–JANSOL pri zabezpečení prevádzky LAN v centre, ÚNRL a na pobočke ZŠ Janka Kráľa:**
- servis serverov cez vzdialený prístup (vrátane ESET servera), pravidelná profylaktická kontrola operačných systémov serverov a kontrola záloh na externé disky v centre
 - servis pracovných staníc a servis pre internetové pripojenie
 - servis, údržba a nastavenia prídavných zariadení v LAN centra a pobočiek
 - čiastočné správcovstvo webovej stránky LK GFB, dokumenty pre web (priebežne), link na DIKDA
 - aktualizácie ESET v LAN centra a pobočiek, predĺženie licencie ESET pre 30 PC
 - servis PC ÚETČ 2 (aktualizácie ESET, Windows, Fabasoft)
 - servis PC metodika - Outlook, dokumenty (odchod zamestnanca do dôchodku)
 - servis PC ÚB pult - systémový disk počítača
 - nastavenie prístupov pre nového zamestnanca - ÚB (prihlasovacie účty, Office 365, mail kontá, FB kontá), odstránené kontá bývalých zamestnancov
 - externý HDD, bezdrôtová myš (ÚB), záložný zdroj UPS (KIS), mikrofón (KIS), PC reproduktory (ÚDL, metodika, ÚETČ, MÚ), nové PC zostavy (KIS, ÚB 2x, metodika, ÚDL, ÚETČ, MÚ, ÚNRL pult, OKIF)
 - opätovné spustenie servera a test AKS po prerušení distribúcie elektriny (august 2024)
 - zabezpečovanie tonerov pre tlačiarne a multifunkčné zariadenia (sprostredkovane firmou Synergion, a. s., pobočka Liptovský Mikuláš)
- **Ďalšia odborná činnosť v rámci knižnice:**
 - priebežné spracovávanie a dopĺňanie fotografií regionálnych autorít a súvisiacich obrázkových materiálov do DB fotografií (mimo AKS Clavius)
 - spolupráca so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši
 - excerpčia periodík Pamiatky a múzeá a Múzeum a regionálne autority v bibliografii
 - spolupráca s Domom Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši (regionálne osobnosti)

- individuálne konzultácie alebo spolupráca pri spracovaní regionálnych autorít - Mgr. D. Fiačanová (G. F. Belopotocký a obrazový materiál k prezentácii), Ing. J. Ferianc (spracovávanie osobností Liptova v obci), bádatelia, návštevníci knižnice
- pracovné návštevy - bibliografky Turčianskej knižnice v Martine a Oravskej knižnice v Dolnom Kubíne (konzultácie v LK GFB k AKS Clavius - citácie, funkcie analytického rozpisu a i., máj a september 2024)
- zrealizované boli 2 regionálne podujatia (garant podujatia ÚRL)
- regionálne výstavy z fondov ÚRL:
 - január: Fejérpataky-Belopotocký, Gašpar (230. v. nar.), Petráš, Pavel (60. v. nar.), Uhel, Jaroslav (70. v. nar.), Saniga, Miroslav (60. v. nar.)
 - február: Gindl, Eugen (80. v. nar.), Vaněk, Oldřich (80. v. nar.), Laučík, Peter (70. v. nar.), Vrlík, Peter (60. v. nar.)
 - marec: Olšovská, Anna (80. v. nar.), Hanus, Ladislav (30. v. nar. úmrtia), Groma, Alfonz (100. v. nar.), Čemický, Ladislav (115. v. nar.)
 - apríl: Martiška, Juraj (55. v. nar.), Dobrovičová, Margita (30. v. nar. úmrtia), Ondrejková, Anna (70. v. nar.)
 - máj: Martinček, Martin (20. v. nar. úmrtia), Pišút, Milan (40. v. nar. úmrtia), Čajak, Ján (80. v. nar. úmrtia)
 - jún: Strauss, Pavol (30. v. nar. úmrtia), Sabúchová, Alena (35. v. nar.), Krno, Vladimír (150. v. nar.)
 - júl: Laučík, Ivan (80. v. nar.), Hroboň, Samo Bohdan (130. v. nar.)
 - august: Rázusová-Martáková, Mária (60. v. nar. úmrtia), Ruppeltdt, Karol (115. v. nar. úmrtia), Hanula, Jozef (80. v. nar. úmrtia)
 - september: Bakoš, Juraj (60. v. nar.), Uram-Podtatranský, Rehor (100. v. nar.), Hlinka, Andrej (160. v. nar.)
 - október: Kern, Michal (30. v. nar. úmrtia), Rolko, Vladimír (125. v. nar.), Kuna, Vladimír (120. v. nar.)
 - november: Brtoš, Stanislav (55. v. nar.), Silan, Janko (110. v. nar.), Pálka, Ondrej (95. v. nar. úmrtia)
 - december: Hulejová, Anna (85. v. nar.), Stanislav, Ján (120. v. nar.), Kovačevičová, Soňa (15. v. nar. úmrtia)
- hodnotenie bibliografickej činnosti za rok 2023 a signalizácia predpokladanej edičnej činnosti na rok 2024 (pre Krajskú knižnicu v Žiline a SNK)
- spracovanie číselných ukazovateľov regionálnej bibliografickej činnosti pre Krajskú knižnicu v Žiline
- spracovaný Výkaz KULT 4-01
- podklady pre súborný katalóg periodík
- publikačná činnosť pracovníkov knižnice za r. 2024 a články o knižnici (pre potreby LK GFB)
- príprava materiálov a konzultácie používateľom knižnice k ročníkovým, bakalárskym a diplomovým prácam (napr.: Dobroslav Chrobák, Zemianstvo v Liptove, Zemiansky odev, Špeciálna základná škola v Liptovskom Jáne, Samo Bohdan Hroboň, Sídliisko Kl'áčno v Ružomberku, Ťažba dreva a pestovanie lesa v stredoveku na Liptove, Základná škola Miloša Janošku v Liptovskom Mikuláši, Jánošík v literárnej tvorbe, Ján Laurentzy, Spolok Tatrín, Oslobodenie Liptovského Mikuláša, Považská lesná železnica, 1. svetová vojna na Liptove, Liptovský Mikuláš v rokoch 1938-1941, Žuffovci (rod), Kostol sv. Ladislava v Bodiciach, Kvačianska dolina, Prosiecka dolina, Veľké Borové, Malé Borové, Kaštieľ Vranovo, Palugyayovci (rod), Gymnázium Michala Miloslava Hodžu - architektúra, tanečné podujatia v Liptovskom Mikuláši koniec 19. a začiatok 20. storočia)

- vypracovaný dotazník Využitie digitálnych technológií a umelej inteligencie v slovenských knižniciach pre Žilinskú univerzitu v Žiline
- vypracovaný dotazník Vykonávanie činností OvZP (za oblasť IT) pre ŽSK
- účasť na inventarizácii majetku LK GFB
- služby vo výpožičnom procese podľa rozpisu a aktuálnych potrieb LK GFB, pracovníčka KIS - v Multimediálnom úseku a Úseku detskej literatúry, individuálna práca s čitateľom a konzultácie k regionálnej problematike, pracovníčka v ÚRL - individuálna práca s čitateľom v ÚNRL a konzultácie k regionálnej problematike, práca s regionálnym fondom

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1. Metodické návštevy a okresné metodické pôsobenie

Metodické návštevy mimo vlastnej knižnice : 45

Konzultácie: 99

Odborné porady a semináre, z toho pre mestské a obecné knižnice, resp. pre knižnice iných sietí: 3

3.2. Vnútroknižničná metodika

V súlade s plánom činnosti pracovníčka oddelenia pri plnení úloh regionálnej knižnice spolupracovala s ostatnými oddeleniami. Podľa potreby zabezpečovala knižnično-informačné služby na jednotlivých oddeleniach knižnice.

Začiatkom roka spracovala podklady pre zostavenie Plánu regionálnej knižnice na rok 2025 a zhodnotila prácu oddelenia pre Správu o činnosti knižnice za rok 2024. Zozbierala údaje z jednotlivých oddelení pre zostavenie a odoslanie elektronického výkazu KULT (MK SR) 10-01.

V priebehu roka evidovala došlú a odoslanú poštu v systéme Fabasoft.

Metodička sa podieľala na sumarizácii inventarizácie majetku.

3.3. Okresná metodická pôsobnosť

Tab. 23

Rok	Počet knižníc v metodickej pôsobnosti *	Úväzok metodičky pre okresnú metodiku	Počet odborných podujatí pre knihovníkov	Počet metodických návštev mestských a obecných knižníc	Počet konzultácií
2023	71	1	0	64	40
2024	70	1	3	45	99

* bez regionálnej knižnice

Práca oddelenia vychádzala z Plánu činnosti regionálnej knižnice. V roku 2024 uskutočnila pracovníčka oddelenia **45 metodických návštev**. Zameranie vyplývalo z potrieb navštívenej

knižnice. Volil sa individuálny prístup s ohľadom na personálne, priestorové a finančné zabezpečenie knižnice. Metodické návštevy boli zamerané na inštruktáž novým knihovníkom, podmienky a výsledky činnosti, usmernenie a uzavretie fyzických revízií, vedenie základnej knihovníckej techniky, uloženie knižničného fondu a jeho aktualizácia, pomoc pri retrokonverzii knižničného fondu v systéme KIS MASK Koha a Biblib . V rámci pomoci pri automatizácii obecných knižníc sme v Liptovskej knižnici zorganizovali tri školenia na tému „Prezentácia knižnično-informačného systému pre malé a stredné knižnice KIS MaSK KOHA“ s administrátorom programu p. Ing. Emilom Rišianom z SNK v Martine. Zúčastnili sa ich knihovníčky a starostovia z 21 obcí z celého regiónu.

V hodnotenom roku bolo knihovníkom a ich zriaďovateľom poskytnutých **99 konzultácií**, ktoré sa týkali napr. vyúčtovania dotácie z Fondu na podporu umenia, automatizáciu knižničných činností prostredníctvom systému KIS MaSK KOHA, rušenia, resp. obnovenia činnosti stagnujúcich knižníc, personálne alebo priestorové zmeny, stav a podmienky na prácu v knižnici. Bežne podávané informácie sa nesledovali. Aktuálne informácie boli knihovníkom a ich zriaďovateľom odosielané e-mailom.

Priebežne, počas celého roka sa budovala dokumentácia usmerňovaných knižníc, sledoval sa stav a vývoj verejných knižníc. Aktualizovala sa databáza modulu metodika v systéme Clavius. Na základe podkladov získaných z obecných a mestských knižníc oddelenie zostavilo štatistiku verejných knižníc za okres Liptovský Mikuláš a Ružomberok. To bolo podkladom na vydanie metodického materiálu Verejné knižnice okresu Liptovský Mikuláš a Ružomberok za rok 2023.

Na základe metodického pokynu k určaniu štandardov pre verejné knižnice pracovníčka vyhodnotila plnenie štandardov verejných knižníc regiónu za rok 2023, spracovala analýzu výkonov regionálnej knižnice zapojenej do benchmarkingu.

3.4 Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa jednotlivých okresov

Tab. 24 Verejné knižnice

Ukazovateľ	Okres Liptovský Mikuláš	Okres Ružomberok
Počet obyvateľov v okrese spolu	71 243 / 64 403*	56 344 / 49 626*
Počet obyvateľov v okresnom sídle	29 897	26 433
Počet školopovinných detí v okrese	6 324	4 946
Počet školopovinných detí v okresnom sídl	3 349	2 289
Počet verejných knižníc v okrese	47	23
z toho regionálna knižnica	1	0
mestské knižnice + pob.	1	1 + 3
profes. knižnice + pob.	1	0
neprof. knižnice + pob.	44	22
Počet zrušených knižníc	2	0
Počet nepracujúcich knižníc	12	2
z toho počet knižníc nepracujúcich viac ako 5 rokov	9	1
Počet knižníc s obnovenou činnosťou	1	0
Zmeny v profesionalizácii /+ -/	0	0

Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF		
Počet automatizovaných knižníc	13	6
Počet knižníc s internetom pre verejnosť		
Centrálny nákup pre knižnice - počet knižníc	0	0
Metodická pomoc pri spracovaní projektov	0	0
Počet konzultácií k projektom	4	5
Metodická pomoc pri revízii KF	2	1

* Počet obyvateľov vo fungujúcich knižniciach

Tab. 25 Sieť školských knižníc

Ukazovateľ	Okres Lipt. Mikuláš	Okres Ružomberok
Počet školských knižníc v metodickej pôsobnosti	0	0
Počet metodických návštev školských knižníc	0	0
Počet metodických konzultácií	0	0

Požiadavku na metodickú návštevu alebo konzultáciu sme zo siete školských knižníc nedostali.

Tab. 26 Špeciálne knižnice

Ukazovateľ	Okres Lipt. Mikuláš	Okres Ružomberok
Počet metodických návštev špeciálnych knižníc	0	0
Počet metodických konzultácií	0	0

Požiadavku na metodickú návštevu alebo konzultáciu sme zo siete špeciálnych knižníc nedostali.

4. Knižnica a spolková činnosť

Liptovská knižnica GFB je členom Slovenskej asociácie knižníc a kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc. Desať pracovníčok knižnice je individuálnym členom Spolku slovenských knihovníkov, zastúpenie máme aj vo výbore Krajskej pobočky SSKK Žilinského kraja.

Knižnica aktívne spolupracuje so Spolkom Martina Rázusa, Spolkom Pavla Straussa, Spoločnosťou Kolomana Sokola, OZ Diera do sveta, AB+C.

5. Závěry

Rok 2024 bol v Liptovskej knižnici GFB rokom, v ktorom sme si pripomenuli 195. výročie založenia 1. verejnej knižnice na Slovensku v Liptovskom Mikuláši Gašparom Fejérpataky-Belopotockým (1.11.1829) a životné jubileá jej zakladateľa (1794 – 1874).

Knižnica si v uplynulom roku upevňovala postavenie informačnej inštitúcie – vzrástol počet registrovaných poskytnutých informácií, ale aj kredit bezpečného komunitného priestoru na individuálne ale aj kolektívne vzdelávanie či kultúrne trávenie voľného času. Iste k tomu prispieva aj priebežne a kvalitne doplňovaný knižničný fond, ale aj zavádzanie nových technológií do knižnično-informačných služieb, s čím chceme pokračovať aj v budúcnosti. Zvýšil sa aj počet fyzických návštevníkov knižnice, ktorí oceňujú príjemný knižničný priestor a ústretovú atmosféru. Čo je dosť v rozpore so stavebným a technickým stavom budovy knižnice, ktorá si už vyžaduje komplexnú rekonštrukciu a ktorej priestor sa už javí pre služby verejnosti a ďalšie rôznorodé aktivity knižnice ako nedostatočný (napr. všetky podujatia sa konajú vo výpožičných priestoroch).

Teší nás, že knižnica má v očiach verejnosti vysokú úroveň, je považovaná za stabilnú a dôveryhodnú inštitúciu kultúry a vzdelávania v meste a regióne. Túto pozíciu si knižnica vybudovala dlhoročnou serióznou prácou pri napĺňaní svojej vízie a koncepcie rozvoja v priamej úmere s požiadavkami a smerovaním vývoja spoločnosti. Aj keď bol rok 2024 náročný aj úspešný v mnohých ohľadoch, stále sa pred knižnicou objavujú nové výzvy, nové úlohy, ktoré sa budeme usilovať priebežne plniť, lebo knižnica je živý organizmus - s ľuďmi a pre ľudí. Každodenne, zodpovedne, odborne, slušne, kultúrne, komunitne a často aj nezištne.

PRÍLOHY

Príloha č. 1

Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská Liptovskej knižnice GFB v roku 2024															
	Počet reg.použ.	Počet návštev.	Výpožičky spolu	€ na knihy	€ na tlač	€ na nájom	€ na energie	Úváz. knih.	Mzdy, odvody, OON v €	Celk. náklady na pracovisko v €	Náklady na 1 použív.	Náklady na 1 výpož.	Prijmy z knižnič. činnosti v €	Podpora mesta v €	Podpora z iných zdrojov v €
Centr. objekt	3 074	58 315	185 474	11 279,53	2 479	0	25 972	10	205 012	244 742,53	79,62	1,32	12 962	2 000	20 700
Čierny orol	366	7 704	39 107	3 851	812	0	3 512	2	35 536	43 711	119,43	1,12	2 987	0	0
Podbr.	110	2 332	5 184	0	0	0	0	0	0	0	0	0	315	0	0
Spolu	3 550	68 351	229 765	15 130	3 291	0	29 484	12	240 578	288 483	81,26	1,26	16 264	2 000	20 700

registrovaní používatelia - len noví, bez používateľov, ktorým trvá členstvo z predchádzajúceho roku
 Návštevníci - len fyzickí, bez online návštevníkov

Príloha č. 2/1

Viacročné projekty Liptovskej knižnice GFB - realizácia v roku 2024								
Názov projektu	Cieľ projektu, stručný opis	Finančný zdroj, program, podprogram	Získaná dotácia celkom	Náklady v roku 2024 projektu			Termín real.	Pozn.
				Zdroje zo ŽSK	Vlastné zdroje	Ostat.		
Kniha Liptova	Súťaž o najkrajšiu knihu regiónu				100,00		január - apríl 2024	
Rázusovie Vrbica	Prehliadka literárnej tvorby a recitačného umenia detí Liptova				100,00		marec - máj 2024	
Krídla Ivana Laučíka	literárna súťaž začínajúcich autorov	Rozpočet Mesta LM	700,00		200,00		január - júl 2024	

Projekty Liptovskej knižnice GFB podané v roku 2024

Názov projektu	Cieľ projektu, stručný opis	Finančný zdroj, program, podprogram	Požadovaná dotácia	Skutočné náklady projektu			Termín realizácie	Pozn.
				Získaná dotácia	Zdroje zo ŽSK	Vlastné zdroje		
Nákup nových kníh	Nákup nových kníh	Mesto Liptovský Mikuláš	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00	júl - október 2024	
Knihy pre život	Nákup nových kníh	Fond na podporu umenia, 5.1.4	16 200,00	16 200,00	1 800,00	0,00	jún - december 2024	
Stretneme sa v knižnici	Kultúrno-výchovné a literárne aktivity	Fond na podporu umenia, 5.1.3	10 200,00	4 500,00	508,00	50,00	január - december 2024	
Digitálna knižnica je už dnes	Vybavenie knižnic a menšia infraštruktúra	Fond na podporu umenia, 5.1.2	10 000,00	0,00	0,00	0,00		Žiadosť nepodporená
Knižnica na každý deň	Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc	Fond na podporu umenia, 5.1.3	8 950,00					žiadosť podaná v decembri 2024, o podpore sa zatiaľ nerozhodlo
Nákup nových kníh	Nákup nových kníh	Mesto Liptovský Mikuláš	2 000,00					žiadosť podaná v auguste 2024, zakomponovaná do rozpočtu mesta na rok 2025

Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe Liptovskej knižnice GFB v roku 2024				
Popis nehnuteľnosti	katastrálne územie	číslo LV	parcela č.	poznámka
Budova knižnice na Štúrovej ul. č. 56 v Liptovskom Mikuláši	Liptovský Mikuláš	4131	230	
Pozemok	Liptovský Mikuláš	4131	230	vecné bremeno
Pozemok	Liptovský Mikuláš	4131	231	vecné bremeno

Príloha č. 4

Prevádzkované priestory Liptovskej knižnice GFB prenajaté od iných subjektov				
Objekt	Prenajímateľ	Plocha v m2	Ročný nájom	Celkové náklady spolu
Čierny orol Liptovský Mikuláš	Liptovské múzeum Ružomberok	131,00 knižnica	výpožička priestorov	4 968,24
		83,70 chodba		
Pobočka knižnice Podbreziny	Základná škola Janka Kráľa Liptovský Mikuláš - Podbreziny	30	0 €	0 €

Príloha č. 5

Spravované priestory prenajaté Liptovskou knižnicou GFB iným subjektom v roku 2024			
Objekt	Nájomca	Plocha v m2	Ročný príjem z nájmu
Neboli prenajímané			

Príloha č. 6

Zoznam motorových vozidiel Liptovskej knižnice GFB v roku 2024														
Druh	Tov. značka	Typ	ŠPZ	Číslo TP	Číslo karosérie	Farba	Rok výroby	Obsah (cm3)	Výkon (kW)	Celková hmot. (kg)	Počet miest	Palivo	Cena (€) **	Počet najaz. km
Osobný automobil	Peugeot	207 SW	LM 137 BJ	SD 161975	VF3WE KFVC	Červená	2007	1360	54	1642	5	Benzín	11 870	55 437

Príloha č. 7

Daň z nehnuteľností v roku 2024				
Objekt (názov, obec alebo mesto)	Vyrubená daň (ročná)	Zníženie dane v %	Oslobodenie od dane (ÁNO/NIE)	Poznámka
Liptovská knižnica GFB Liptovský Mikuláš	766,18	0	nie	
Čierny orol Liptovský Mikuláš	453,47	0	nie	refundácia nákladov na daň - výpožička priestorov
SPOLU	1 219,65	0	nie	

Príloha č. 8

Zamestnanci Liptovskej knižnice GFB									
Rok	Počet zamestnancov skutočný		Počet zamestnancov podľa OŠ		Štruktúra zamestnancov		Mzdové náklady	Priemerná mzda €	
	Fyzický	Prepočítaný	Fyzický	Prepočítaný	Odborní zam.	Ostatní zam.		Všetci zam.	Odborní zam.
2024	17	16	19	17,25	14	3	240 548	1 162,07	1 180,46
2023	18	17	19	17,25	15	3	213 846	1 033,07	1 065,68
2022	18	17	19	17,25	15	3	219 868	964,33	1 022,53
2021	18	18	19	18	16	3	198 646	871,25	920,16
2020	19	18	19	18	16	3	204 480	896,84	947,17
2019	19	18	19	18	16	3	185 116	811,91	869,34
2018	19	18	20	19	16	3	150 967	662,13	715,05
2017	19	18	20	19	16	3	143 881	631,05	698,90
2016	19	18	20	19	16	3	138 497	607,44	668,96
2015	19	18	20	19	16	3	133 948	587,49	609,78
2014	19	18	20	19	16	3	125 102	548,69	601,80
2013	19	18	20	19	16	3	118 961	521,75	574,24
2012	19	18	20	19	16	3	119 494	524,09	574,07
2011	19	18	20	19	16	3	116 497	510,95	559,62
2010	19,58	18,58	20	19	16	3	127 258	541,62	560,02
2009	19,67	18,67	20	19	17	3	126 453	535,73	585,97
2008	19,25	18,25	19,5	18,5	17	3	111 930	484,53	503,82
2007	19	18	19	18	15	3	102 802	450,87	466,81
2006	18,58	17,58	19	18	15	3	97 325	436,50	454,13
2005	18	17	19	18	15	3	91 482	423,52	441,35
2004	18	17	19	18	15	3	84 644	391,85	408,29
2003	17,58	17,08	19	18	16	2	75 981	370,28	378,31
2002	17	16,45	19	18	17	2	68 678	346,88	348,47
2001	17	16,44	19	18	18	2	57 757	291,71	291,64
2000	17,08	16,52	19	18	18	2	56 031	282,65	256,19

Náklady, výnosy a sebestačnosť Liptovskej knižnice GFB

Rok	Náklady celkom (€)	Výnosy (€)			Sebestačnosť (%)	Dotácia z verejných zdrojov na 1 návštevníka
		Vlastné príjmy	Dotácia z verejných zdrojov	Celkom		
2024	452 085	19 851	434 910	454 761	4,39	4,19 €
2023	419 428	18 450	411 109	429 559	4,4	4,27 €
2022	403 856	15 178	384 343	399 521	3,76	4,52 €
2021	371 932	12 591	359 432	372 023	3,39	4,94 €
2020	365 598	11 406	355 626	367 032	4,44	4,62 €
2019	369 727	12 871	357 337	370 208	3,48	3,60 €
2018	300 208	14 035	287 376	301 411	5	2,96 €
2017	286 398	23 314	244 605	267 919	8,14	2,68 €
2016	271 821	20 210	226 393	246 603	7,44	1,16 €
2015	259 180	20 560	224 006	244 565	7,93	1,48 €
2014	246 213	23 732	204 585	228 317	9,64	1,14 €

Správa o činnosti a hospodárení Liptovskej knižnice Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši za rok 2024

Zostavila: Mgr. Marcela Feriančeková z podkladov jednotlivých organizačných zložiek Liptovskej knižnice G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši

Zodpovedný redaktor: Mgr. Marcela Feriančeková, riaditeľka knižnice

Vydala: Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši

Rok vydania: 2025